

OMA LEHT

TAHKURANNA VALLA AJALEHT JAANUAR 2017 NR. 223

Vallavanema veerg

Vallavanem KAREL TÖLP

Detsember ja samal ajal aastagi on märkamatult läbi saanud ning saabunud on uus aasta. Ühinemisläbirääkimiste rindel on olnud nii tormilised muutused vahepealse kuu aja jooksul, et detsembris kirjutatud artikkel vananes kiiremini kui meie nutiseadmed või arvutiprogrammid.

Teatavasti kinnitas Tahkuranna Vallavolikogu Häädemeeste, Saarde, Surju ja Tahkuranna valla ühinemislepingu 01.12.2017. a. toimunud volikogu istungil. Järgmisena toimunud Saarde Vallavolikogu istungil leping aga heakskiitu ei leidnud. Sisuliselt ainus murekoht oli neile vallamaja asukoht Uulus, volinikud soovinuks seda näha Kilingi-Nõmmes. Seejärel pidid toimuma kiired läbirääkimised kolme allesjäänud osapoole vahel, et lepingut kohandada kolmele osapoolele sobivaks. Kui muidu olidki muutused väiksed ja kergesti kokku lepitavad, siis päev pärast Saarde volikogu istungit toimunud Häädemeeste Vallavolikogu istungil olid volinikud otsustanud esitada ultimatiivse nõudmise, kas valla keskus Häädemeestele või uuele vallale Häädemeeste nimi. Seetõttu kohtusime enne detsembri lõpus (29.12) toimuma pidanud volikogude istungeid mitmel korral ja püüdsime koos Surju esindajatega kutsuda Häädemeeste esindajaid arutlema sisuliselt elujärge parandavate teemade üle ja loobuma sellisest nõudmisest. Probleemi koht ei olnud läbirääkijatele sedavõrd nimi iseeneses, vaid algul kokku lepitud aluspõhimõtete rikkumises ja käitumisviisis. Paraku järeleandmist ei tulnud ja leping saadeti volinikele sellisena, kus uue valla nimeks Häädemeeste. Esimesena toimuski volikogu istung Häädemeestel. Esmalt hääletasid volinikud eraldi lepingus nime küsimust, sest läbirääkimiskomisjonis jäi ettepanekuna see enne lepingu hääletust teha. Hääletus aga muudatust ei toonud ja volikogu kinnitas lepingu. Surju ja Tahkuranna volikogude istungid toimusid peaaegu ühel ja samal ajal, Surjus tund varem. Teadsime juba ette, et Surju võib partneri sellisele käitumisele sootuks ühinemisest loobuda. Seetõttu olime kutsunud juba varem Häädemeeste läbirääkijad Uulu, et arutada lepingu muutmist. Kahjuks Surju valla volinikud ühinemisele ka ära ütlesid ja tänaseks on juba selgunud, et ühineti selja taha jääva Saarde vallaga nii, et keskus on Kilingi-Nõmmes ja nimigi Saarde vald. 29. detsember tähendas seda, et täitmaks seaduses ette antud kuupäevalist nõuet, tuli samal päeval välja saata erakorralise volikogu istungi päevakord koos materjalidega. Volikogu otsus koos ühinemisdokumentidega pidi jõudma ministeeriumisse hiljemalt 02. jaanuar 2017. a. jooksul. Volikogu teated tuleb aga välja saata 4 päeva enne istungit, seega võttis volikogu 29.detsembri istungil pika vaheaja, et saaks ära toimuda läbirääkimiskomisjoni koosolek, eelnõud saaks kokku ja laiali saatmisegi ära korraldada.

Uue aasta teise päeva hommikul toimus veel läbirääkimiskomisjoni koosolek, et täpsustada lepingut. Kell 17 toimusid mõlema valla volikogude istungid ühel ja samal ajal Uulus. Mõlemad volikogud kinnitasid parandusettepanekud ning seejärel lepingud, kus uus vald sai nimeks Häädemeeste ja keskuseks Uulu. Häädemeestel oli üks puuduja, kuid ülejäänud 14 liiget hääletasid kõik poolt, Tahkuranna volinikud olid kõik kohal ja hääletustulemuseks oli 10:3.

Seadusandja pani omavalitsused reformimisega sundseisu, Tahkuranna vallal sisuliselt ühtegi head valikut ei olnudki. Ühtegi seadusega etteantud kriteeriumit ei täidetud ja linnaümbruse valdade juhtide vahel lepiti kokku, et rõngasvalda kui maakonda lõhestavat omavalitsust ei moodustata. Valikuteks jäi

(Järg 3. lk)

Killuke jõulumuusikat meie valla väärikatele

Kodusoojust toob
jõulurahu hinge.
Lapselapse kallistus viib
kogunenud pinged.
Küünlatule värelevas
helgis tihtipeale elu mõte
selgib.
Lapsepõlve saanisõidu
aisakella kaja.
Tahaks veel kord kuulda
vaiksel jõuluajal.

Jõulud on rahu aeg, vaikuse aeg, sõpruse aeg ja armastuse aeg. Igal aastal oodatakse ilusaid valgeid jõule… see ei ole ju liiga palju tahetud, kuid kahjuks ei olene selle soovi täitumine meie tahtest vaid hoopis millestki suuremast ja võimsamast. Ka sel aastal tuli meil pühadele vastu minna pori ja vihmaga, kuid see ei takista meil luua südametesse jõulutunnet ja anda endast kõik, et see ilus aeg oleks just selline, mis meelde jääks ja südame soojaks teeks. Üks liigutav ja jõulutunnet täis kontsert leidis aset 21. detsembril Uulu Kultuuri- ja Spordikeskuses, kui Tahkuranna valla eakatele olid esinema tulnud Maria Listra ja Mihkel Mattisen. Raske on sõnadesse panna seda võimast kontserti, mis tõstis ihukarvad püsti, kuid täitis südame ja hinge heliseva jõulumuusikaga.

Imeilusale kontserdile järgnes imemaitsev jõulupraad, ikka sealihast, verivorstist ja hapukapsast, nii nagu oleme me harjunud ja nii nagu see ühel korralikul jõulupeol olema peab.

Loodame, et see pisike killuke kaunist jõulumuusikat jääb kogu pühade aja hinge helisema.

Vallavalitsuses otsustati:

7.detsembril

- Kinnitada sotsiaalhoolekande ettepanekud (toetuste maksmine).
- Toetada Tahkuranna valla elanike registris oleva lapse, Hanna Anore Tohver, osalemist Põlvas toimuval Winter Cup 2016 võistlustel summas 38 eurot.
- Tunnistada TLAK kõnniteed II hankes **Stenver Ehitus OÜ** poolt esitatud pakkumus vastavaks ja parimaks hinnaga **4 420.-** eurot koos 20% käibemaksuga.
  Alustada eduka pakkumuse teinud pakkujatega hankelepingute sõlmimise menetlust.
- Viia läbi hange lihtmenetlusena Uulu-Pärnu kergliiklustee I etapi ehitusprojekti ekspertiisi teostamiseks.
  Hankemenetluse eest vastutavaks isikuks määrata Karel Tölp.
- Kinnitada 06.12.2016 esitatud projekti "Vaksi kinnistu joogiveesüsteem" aruanne ning teha väljamakse teostajale (OÜ Puurvesi) 4000 eurot vastavalt 07.01.2016 sõlmitud toetuslepingule nr 6-11/4 ja esitatud kuludokumentide alusel.
- Kinnitada 06.12.2016 esitatud projekti "Kaasiku kinnistu joogiveesüsteem" aruanne ning teha väljamakse teostajale (OÜ Puurvesi) 6140 eurot vastavalt 07.01.2016 sõlmitud toetuslepingule nr 6-11/7 ja esitatud kuludokumentide alusel.
- Kinnitada 06.12.2016 esitatud projekti "Jääratsi kinnistu joogiveesüsteem" aruanne ning teha väljamakse teostajale (OÜ Puurvesi) 4040 eurot vastavalt 07.01.2016 sõlmitud toetuslepingule nr 6-11/2 ja esitatud kuludokumentide alusel.
- Anda rendile Tahkuranna vallale kuuluv mitteeluruum Tahkuranna valla kontorihoones asukohaga Pargi tee 3 Uulu küla suurusega 39,0m² OÜ Surju Tervisekeskus (reg nr 10315360, juhatuse liige Ülle Alanurm) kasutusse hinnaga 1,30 eurot/m² tähtajaga viis (5) aastat.
  Vabastada OÜ Surju Tervisekeskus rendi- ja kommunaalkulude eest tasumisest (vesi-kanalisatsioon, elekter, küte, prügivedu).
- Anda rendile Tahkuranna vallale kuuluv mitteeluruum Tahkuranna valla kontorihoones asukohaga Pargi tee 3 Uulu küla suurusega 31,8m² OÜ Mai Apteegi Lepa Apteegi Uulu Haruapteegi (reg nr 10020618, juhatuse liige Ly Jaanson) kasutusse hinnaga 1,30 eurot/m² tähtajaga viis (5) aastat.
  Vabastada OÜ Mai Apteegi Lepa Apteegi Uulu Haruapteek rendi- ja kommunaalkulude eest tasumisest (vesi-kanalisatsioon, elekter, küte, prügivedu).
- Anda rendile Tahkuranna vallale kuuluv mitteeluruum nr 2 Tahkuranna valla kontorihoones asukohaga Pargi tee 3 Uulu küla suurusega 17,5m² FIE Alliki Orasmäe (reg nr 14164099) kasutusse hinnaga 1,30 eurot/m² tähtajaga viis (5) aastat juuksuri- ja iluteenuste osutamiseks.
  Kommunaalkulude eest tasumine (vesi-,kanalisatsioon, elekter, küte, prügivedu) toimub vastavalt tarbimisele esitatud arvete alusel.
  Anda Alliki Orasmäele luba allrendilepingu sõlmimiseks juuksuritööde teostajaga.
- Teha Tahkuranna valla vapimärgi kavalerile Tõnu Kivisele (Kivis) rahaline kingitus summas 100 eurot.
- Premeerida Kaunis Kodu 2016 konkursil osalenud ja tunnustust pälvinud osavõtjaid alljärgnevalt:
  Nurka Talu, OÜ VIP Reisid kinkekaart väärtusega 100.- eurot Bauhofilt;
  OÜ Golfer kinkekaart väärtusega 100.- eurot Bauhofilt.
- Omistada tiitel "Parem keskkond" 2015.aastal korrastatud hoonete eest alljärgnevalt:
  Tahku Tare MTÜ Korteriühistu Hoone ja ümbruse korrastamine;
  Uulu 3 MTÜ Korteriühistu Mõisa väikekoht 3 korterelamu;
  Uulu 6 Mõisa väikekoht 6 korterelamu.
- Nimetada Tahkuranna valla **parimaks naissportlaseks aastal 2016 Deborah Puusepp** ja premeerida teda summas 100 eurot.
- Nimetada Tahkuranna valla **parimaks kultuuritegelaseks aastal 2016 Helje Pulk** ja premeerida teda summas 100 eurot.
- Tunnustada Tahkuranna valla **tänukirjaga ja rahalise preemia või meenega** teenete eest valla hüvanguks:

Meinhard Tilk	60 eurot;
Mart Lemmik	60 eurot;
Ülle Toomla	60 eurot;
Maia-Liisa Kasvandik	60 eurot;
Iris Hahlberg	60 eurot;
Anu Nõmm	60 eurot;
Enno Tammekivi	meene;
Leho Tamvere	meene;
Urme Raadik	meene;
Männiku Talukamber	60 eurot;
Mare Nee	60 eurot;
Asta Toomiste	60 eurot;
Marikka Metsis	60 eurot;
Annely Kuningas	60 eurot;
Birgit Pool	60 eurot;
Aveli Aurik	60 eurot;
Piret Variksaar	60 eurot.

13.detsembril

- Nõustuda Tahkuranna vallas Uulu külas Surju metskond 20 maaüksuse (pindala 16,8 ha, katastriüksuse tunnus 84801:001:0945) jagamisega kaheks eraldi katastriüksusteks.
  Määrata katastriüksuse jagamise tulemusel uutele katastriüksustele aadressid ja maa sihtotstarbed järgmiselt (lisa 1):
  Surju metskond 20, sihtotstarve: maatulundusmaa (011; M) 100%;
  Tammiku puurkaev**,** sihtotstarve: tootmismaa (003; T) 100%.
- Muuta Tahkuranna Vallavalitsuse18. septembri 2012.a korralduse nr 300 punkt 2 ning kehtestada see alljärgnevas redaktsioonis:
  „2. Määrata Pendi maaüksuste sihtotstarbeks sotsiaalmaa, alaliigina üldkasutatav maa (017; Üm) 100%.".
- Tunnistada kehtetuks Tahkuranna Vallavalitsuse 15.11.2016. a korraldus nr 339.
  Anda nõusolek Võiste alevikus Jaago ja Jaagu tn 5 katastriüksuste piiride muutmiseks vastavalt maamõõtja OÜ AB Büroo poolt koostatud katastriüksuste plaanidele.
  Määrata katastrüksustele järgmised lähiaadressid ja sihtotstarbed:
  Jaago, sihtotstarve: maatulundusmaa (011; M);
  Jaagu tn 5, sihtotstarve: maatulundusmaa (011; M).
- Kinnitada sotsiaalhoolekande ettepanekud (toetuste maksmine)
- Väljastada **kasutusluba** Pärnu Vesi AS-le, esindaja Meelis Martin, Reiu külas Reiu puurkaev 11 kinnistul asuva puurkaevu ümberehitamisel.
- Väljastada **kasutusluba** Tahkuranna Vallavalitsusele, esindaja vallavanem Karel Tölp, Uulu külas Pargi tee 3 kinnistul asuva Uulu Lasteaia ja kontorihoone kasutamiseks.
- Väljastada **kasutusluba** Tahkuranna Vallavalitsusele, esindaja vallavanem Karel Tölp, Uulu külas Pargi tee 3 kinnistul asuva mänguväljaku laiendamisel.

20.detsembril

- Kinnitada 09.12.2016 esitatud projekti "Sarapuu kinnistu kanalisatsioonisüsteem" aruanne ning teha väljamakse teostajale (OÜ Balti puurkaev) 1 560 eurot ja vastavalt 16.08.2016 sõlmitud toetuslepingule nr 6-11/12 ja esitatud kuludokumentide alusel.
- Anda nõusolek puude raieks Reiu külas Pulga tee 16 kinnistul.
- Kinnitada sotsiaalhoolekande ettepanekud (toetuste maksmine).
- Väljastada ehitusluba Ergo Haarile Reiu külas Härjapea kinnistule puurkaevu rajamiseks.
- Kooskõlastada kavandatava puurkaevu asukoht aadressil Pärnu maakond, Tahkuranna vald, Laadi küla, Gera kinnistu (katastritunnus 84801:001:0999).
- Väljastada **kasutusluba** Vladimir Hodakovile Reiu külas Kivialliku tee 11 kinnistule üksikelamu püstitamisel.
- Väljastada **kasutusluba** Sihtasutusele Jõulumäe Tervisespordikeskus, esindaja Enn Tasalain, Leina külas Jõulumäe Tervisekeskuse kinnistul kohvikuhoone laiendamisel ja ümberehitamisel.
- Tasuda Lepaküla bussipeatuses tarbitud elektrienergia eest esitatud näitude alusel 418 (nelisada kaheksateist) eurot ja 80 eurosenti (19.detsember 2016, arvesti näit 5728) ja kanda see Juta Sinimäe arveldusarvele.

28.detsembril

- Kinnitada sotsiaalhoolekande ettepanekud (toetuste maksmine, üürilepingute pikendamine).
- Väljastada **kasutusluba** Vladimir Hodakovile Reiu külas Kivialliku tee 11 kinnistule abihoone püstitamisel.
- Väljastada ehitusluba Elvis Paas´ile (Paas) Reiu külas Viira tee 53a kinnistule üksikelamu püstitamiseks.
- Väljastada ehitusluba Tahkuranna Vallavalitsusele, esindaja Karel Tölp, Võiste alevikus Sadama tn 12 kinnistul asuva Lasteaia ümberehitamiseks.

Riigivara põllumajanduslikuks kasutamiseks andmine

Keskkonnaministri 10.11.2016 käskkirja nr 1-2/16/1118 alusel antakse põllumajanduslikuks kasutamiseks järgmised riigi omandis Keskkonnaministeeriumi valitsemisel oleva Tahkuranna vallas asuva kinnisasja:

Pärnu maakond Tahkuranna vald Tahkuranna küla Pihlakapõllu kinnisasi (84801:004:0783; 2,37 ha; kasutusala pindala 2,35 ha; (M)) alghind 146.-, tagatisraha 37.-;

Pakkumisi saab kirjalikult esitada teate avaldamisest kuni 18.01.2017 kella 10:30ni.

Enampakkumise tingimused on kättesaadavad Maaameti veebilehelt aadressil: http://www.maaamet.ee/index.php?lang_id=1&act=default&action=EnampakkumineView&e_id=44&page_id=594&no_cache=1481190160

Vallavolikogus otsustati:

29.detsembril

- Garanteerida hajaasustuse programmi 2017. aasta vooru elluviimises taotluste kaasfinantseerimise summas 20 000 (kakskümmend tuhat) eurot.
  Volitada vallavalitsust korraldama hajaasustuse programmi elluviimist Tahkuranna vallas.
- Vabastada Urme Raadik vallavalitsuse liikme kohustustest.
  Lugeda Urme Raadik tagasi astunuks vallavalitsuse liikme kohalt alates 01.jaanuarist 2017.a.
- Vabastada Lene Hirvela vallavalitsuse liikme kohustustest.
  Lugeda Lene Hirvela tagasi astunuks vallavalitsuse liikme kohalt alates 30.detsembrist 2016.a.
- Kinnitada vallavalitsuse liikmeks Maia-Liisa Kasvandik, Norman Talson ja Ivo Orasmäe.
- Tahkuranna Vallavolikogu 27.12.2006 otsuse nr 118 "Isikliku kasutusõiguse seadmine" punkti 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
  1.1 Asukohaga Tahkuranna vald, Reiu küla, Tallinn-Pärnu-Ikla tee L1 kinnistul katastriüksuse tunnusega 84801:001:1251, kinnisturegistriosa nr 3214306, koormatava ala pindala 529 m^2 .
  1.4 Asukohaga Tahkuranna vald, Reiu küla, Silla tee 4 kinnistul katastriüksuse tunnusega 84801:001:1289, kinnisturegistriosa nr 3419806, koormatava ala pindala 353 m^2.
- Tahkuranna Vallavolikogu 28.06.2012 otsuse nr 29 "Maa munitsipaalomandisse taotlemine" preambuli tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
  "Tahkuranna vallas Leina külas asuva Karjääri maaüksuse suhtes pole tehtud erastamise, tagastamise ega maa riigi omandisse jätmise taotlusi. Tegemist on paisjärve alaga ning loodusliku rohumaaga. Ala kasutatakse kalapüüdjate, suplejate ning puhkajate poolt. Ala on Tahkuranna valla üldplaneeringus ette nähtud sotsiaalmaana munitsipaliseerimiseks.

  Vastavalt Maareformiseadusele §28 lg 1 p 3 ja p 4, Vabariigi Valitsuse 23.oktoobri 2008.a määrusele nr 155 „Katastriüksuse sihtotstarvete liigid ja nende määramise kord", Vabariigi Valitsuse 2.juuni 2006.a määrusele nr 133 „Maa munitsipaalomandisse andmise kord" § 6 lg 1, Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 6 lg 3 p 2, võttes aluseks Tahkuranna Vallavolikogu 31.05.2012.a määrusega nr 11 kehtestatud Tahkuranna valla üldplaneeringu ning Tahkuranna Vallavolikogu 29.11.2011.a määrusega nr 16 vastu võetud „Tahkuranna valla arengukava aastateks 2011–2016", Tahkuranna Vallavolikogu otsustab:"
- Tahkuranna Vallavolikogu 28.06.2012 otsuse nr 39 "Maa munitsipaalomandisse taotlemine" preambuli tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
  "Tahkuranna vallas Piirumi külas asuva Pendi maaüksuse suhtes pole tehtud erastamise, tagastamine ega maa riigi omandisse jätmise taotlusi. Tegemist on võsastunud alaga, millel asub Tahkuranna vallale kuuluv puhkebaas koos kõrvalhoonete ja puurkaevuga. Ala on Tahkuranna valla üldplaneeringus ette nähtud rohealana munitsipaliseerimiseks.

  Vastavalt Maareformiseadusele § 28 lg 1 p 1 ja p 4, Vabariigi Valitsuse 23.oktoobri 2008.a määrusele nr 155 „Katastriüksuse sihtotstarvete liigid ja nende määramise kord", Vabariigi Valitsuse 2.juuni 2006.a määrusele nr 133 „Maa munitsipaalomandisse andmise kord" § 6 lg 1, Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 6 lg 3 p 2, võttes aluseks Tahkuranna Vallavolikogu 31.05.2012.a määrusega nr 11 kehtestatud Tahkuranna valla üldplaneeringu ning Tahkuranna Vallavolikogu 29.11.2011.a määrusega nr 16 vastu võetud „Tahkuranna valla arengukava aastateks 2011–2016", Tahkuranna Vallavolikogu otsustab:"
- Koormata tähtajatult isikliku kasutusõigusega AS Telia Eesti (registrikood10234957, asukoht Valge 16, Tallinn 19095) kasuks Tahkuranna vallale kuuluv kinnistu: Tahkuranna vald, Reiu küla, Tõllapulga tee mü (katastritunnusega 84801:001:1148), koormatava ala suurus **15 m².**
- Tühistada Tahkuranna Vallavolikogu 1.12.2016 otsus nr 53 „Õiendi kinnitamine Häädemeeste valla, Saarde valla, Surju valla ja Tahkuranna valla ühinemislepingu avaliku väljapaneku käigus laekunud ettepanekute ja vastuväidete läbivaatamise tulemuste kohta".
- Tühistada Tahkuranna Vallavolikogu 1.12.2016 otsus nr 54 „Ühinemislepingu ja selle lisade kinnitamine".
- Mitte algatada Tahkuranna valla piiride muutmist.
- Toimus Tahkuranna valla 2017.aastaeelarve I lugemine.

2.jaanuaril

- Kinnitada õiend Saarde valla, Häädemeeste valla, Surju valla ja Tahkuranna valla ühinemislepingu avaliku väljapaneku käigus laekunud ettepanekute ja vastuväidete läbivaatamise tulemuste kohta.
- Kinnitada Häädemeeste valla ja Tahkuranna valla ühinemisleping koos järgmiste lisadega:
  a. Lisa 1. Seletuskiri haldusterritoriaalse korralduse muutmise vajaduse põhjenduse, territooriumi suuruse ja alaliste elanike arvu kohta;
  b. Lisa 2. valla kaart mõõtkavas 1:50 000;

☞

Vallavanema veerg *(Algus 1. lk)*

riskimine sundliitmisega, ühinemine Pärnu suunal või teha kolme naabriga koostööd. Eelistatum variant oli koostöö kolme naabriga. Kahjuks ei olnud Saarde volikogul võimalik keskust Uulu lubada, nii nagu ülejäänud kolmel keskust Kilingi-Nõmme. Kolmekesi Häädemeeste ja Surjuga liitumine oleks ilmselt olnud kõige mõistlikum ühinemine üldse, paraku ühe partneri juhuslik või strateegiline käitumine põhjustas Surju vastaka ühte heitmise Saarde vallaga. Kuigi aega oli ülinapilt, toimusid koosolekud isegi nädalavahetusel, selgitamaks välja, kas valida võimalikeks suundadeks Surjuga kahekesi valla moodustamise ja keelduda Häädemeeste nõudmisest, liikuda Pärnu suunal või nõustuda olukorraga, kus kaks võrdset partnerit saavad kumbki ühe olulise asja, keskuse või nime. Suurem enamus koosolekutel osalenutest ei toetanud suure riski võtmist Surjuga ühinemisel, mis jätnuks meie seljataha kaks suurt liitumata omavalitsust. Maakonnaplaneeringus on Kilingi-Nõmme toodud kui piirkonna tõmbekeskus ja suure tõenäosusega oleks sundliitmise olukorras käsitletud 4 valda koos ja siis juba keskusega Kilingi-Nõmmes. Pärnu suunal liikumist ei toetanud keegi ja enamuse seisukoht oli, et keskusest loobuda samuti ei saa, nime peaksime me aga kõikides ühinemissuundades nagunii muutma. Rääkisin ka ise selle paari nädala jooksul väga paljude vallaelanikega, kaasa arvatud Reiu külast ja peaaegu mitte keegi ei toetanud Pärnu suunal ühinemist ega keskuse viimist Häädemeestele. Minu isiklik arvamus on, et me ei saanud Toompealt valitsejate poolt peale surutud halbadest valikutest parimat (liitu 3 valla vahel), kuid saime siiski koostoimimise võimelise, suhteliselt ühetaoliste huvide ja muredega (Via Baltica, Rail Baltic, looduskaitsealade suur hulk, mere koos kõige sinna kuuluvaga, merre plaanitavad tuulikud, suvitajad jne) omavalitsuse. Jah, uus omavalitsus ei vasta päris täpselt 5000 inimese kriteeriumile, kuid riigiesindajad selles suurt probleemi ei näe.

Leping koos investeerimisplaanidega on käesolevas ajalehes kõigile nähtav. Pööraksin siinkohal rohkem tähelepanu kolmele viimasena muudetud punktile. Nimelt **loetakse kodulähedaseks kooliks ka Pärnu linnas asuvaid koole**, seega ei ole võimalik, et lapsi hakataks teise suunda kooli suunama, sellega hirmutamine sotsiaalmeedias ja mõnes Pärnu Postimehe artiklis on taunitav ja vastutustundetu. Lisaks jääb samuti kodulähedaseks ja soovi korral eelistatud hooldekoduks Surjus asuv hooldekodu, mis on eakate inimeste eelistusena püsinud ühise perearsti tõttu. Volikogu suurus saab olema 19 liiget, kes valitakse kahest ringkonnast, kus Tahkurannal on elanike napilt väiksema arvu tõttu 9 kohta ja Häädemeestel 10 kohta. Samas, eduka tulemuse saamiseks on nagunii vaja erakondadel või valimisliitudel nimekiri välja panna mõlemas vallas, seega otsustajate enamus koosneb väga suure tõenäosuse järgi mõlema tänase valla esindajatest. Seega ühise, mitte ainult oma nurka nägeva omavalitsuse tekkeks suuri takistusi ei ole. Küsimusi on tekitanud palkade suured erinevused, jah, see on lahendamist vajav küsimus ja siin ei ole võimalikud kiired muutused. Enamasti on väiksemad just Häädemeestel makstavad palgad, eriti suured vahed on õpetajate palkades. Siinkohal tuleks aga alustuseks lähtuma hakata ühesugustest alustest või jäädagi erineva stiili juurde, sest praegugi on Tahkuranna vallas olevates kahes koolis erinevad alused ja erinevad palgad.

Elanikele olulisemateks asjadeks on kindlasti valla võimalikult väikesed ülalpidamiskulud, hästi toimiv haridus- ja sotsiaalvõrk ning valla areng. Valla ühtlase arendamise juures on kaks valikut, kas jätkata nii nagu täna ja piirkondades samades mahtudes, ehk väga erinevalt, või ühtlustada, kuid see eeldab uutmoodi valikuid. Uuel volikogul ja vallavalitsusel on, mille üle pead murda.

Uus aasta toob aga meile peale ühinemisettevalmistuste palju ehitamist. Rajamisele läheb Uulu-Pärnu kergtee I etapp, rekonstrueerimisele läheb Võiste lasteaed, taristu rekonstrueerimis- ja laiendustöödega alustati Uulu tööstusalal ja kevadel lõpetatakse Reiuranna tee ehitus. Samuti loodame osaliselt alustada töödega Reiu rannas.

Edukat uut aastat!

---

c. Lisa 3. haldusterritoriaalse korralduse muutmisega kaasnevate investeeringute tegemise põhjendus ja eelarve;
d. Häädemeeste valla auditeeritud majandusaasta aruanne 2015;
e. Tahkuranna valla auditeeritud majandusaasta aruanne 2015;

Kinnitada ühinemislepingu ja selle lisade kohta esitatud ettepanekud ja vastuväited ning õiend volikogus läbivaatamise tulemuste kohta.

- Taotleda Vabariigi Valitsuselt Häädemeeste valla ja Tahkuranna valla haldusterritoriaalse korralduse muutmist ühinemise teel uueks omavalitsusüksuseks, mille nimeks saab Häädemeeste vald.

Suur mees, suurte teadmistega

Tahkuranna valla vapimärk nr 20 anti Tahkuranna valla elanikule, Lääne Prefektuuri Pärnumaa konstaablijaoskonna piirkonnavanemale Tõnu Kivisele.

Teist nii abivalmis, sõbralikku ja oma tööle pühendunud inimest on raske leida.

Tõnu on ka väga hooliv kaaskodanike suhtes. Kui 2005.aastal oli torm ja hilisematel tormiohtude korral oli Tõnu see, kes käis perest peresse, abistas hättasattunud peresid ja hoiatas inimesi eesseisva ohu eest.

Kui Tahkuranna vallas toimus 30.11.2014 arutelu elanike, kohaliku omavalitsuse, politsei- ja päästeameti, naabrivalve ning kaitseliidu osalusel turvalisusega seotud kitsaskohtade väljaselgitamiseks ja võimalike lahenduste leidmiseks, oli Tõnu üks neist, kes aitas üritust organiseerida. Ta kutsus kokku külalisesinejad ja seisis hea selle eest, et ka inimesed kogukonnast oleks kohal ning teavitas kogukonda probleemidest, mis meie turvalisust ohustavad.

Tõnu oli ka see, kes valla arengukavas tõi välja elanike ettepanekud turvalisuse suurendamiseks. Täna on valla arengukavas kajastatud teema järgmiselt: Tallinn-Pärnu-Ikla maanteel turvalisuse suurendamiseks olid ettepanekuteks neljarealiseks ehitamine, kergliiklusteede väljaehitamine ja koolide läheduses ohutute teeületusvõimaluste loomine. Varguste ennetuseks esitati ettepanekuteks tänavate valgustamise jätkamist, valvekaamerate paigaldamist Uulu külas ja Võiste alevikus ning heakorra senisest suurendamist.

Oma igapäevaametis olles teab Tõnu, et suurenev turvalisus tähendab Tahkuranna valla puhul eelkõige turvalist elukeskkonda, paremat liiklusohutust ja kahanevat kuritegevust. Turvalisuse suurendamiseks on külaseltsid panustamas elanike sidususe parandamise, huvitegevuse mitmekesistamise ja heakorra parandamisega. Külaseltside ja kogukonna liikmete aktiivne selgitustöö ohtlike kohtade olemasolust ning mõjudest on aidanud muuta ohutumaks liiklus-korraldust.

Kolleegid Pärnu konstaablijaoskonnast on öelnud, et Tõnu on suur mees, suurte teadmistega. Temaga on väga meeldiv koostööd teha. Teda saab usaldada ja võib alati kindel olla, et töö saab väga hästi tehtud. Ta on pühendunud piirkonna inimeste aitamisele ja seega on panustanud üldise turvalisuse loomisesse piirkonnas. Tema poolt tehtud ettepanekud on sisulised ja hästi põhjendatud, mis tekitab kõigis usaldust.

Vallakodanik Andres Ilves Tõnu Kivisest: „Tõnuga seob mind küllaltki pikaajaline tutvus. Sellest on möödunud juba kakskümmend viis aastat, kui Eesti taasiseseisvumisel moodustunud omavalitsustel tekkis vajadus lahendada territooriumil elavate inimeste kaitse. On öeldud, et politseinik on riigi käes relv, millega riik kaitseb oma territooriumil elavaid inimesi. Ning Tõnu, kes oli lõpetanud Paikuse politseikooli, asus meie vallas selle probleemiga tegelema. Koostöö vallavalitsuse ja ametkondadega laabus. Et ennetada kuritegevust ning tagada elanikkonna turvalisus, peab politseinik tundma oma tegevuse sotsiaalseid tagajärgi ja mõistma oma kohta ühiskonnas. Tõnu on väga hästi toime tulnud temale antud probleemide lahendamisega. Ta on osanud säilitada sõbraliku suhte kõigi kogukonnaliikmetega. Töö kõrvalt on ta omandanud kõrghariduse. Teda on edutatud ametiredelil. Ta on pälvinud meie piirkonna inimeste lugupidamise.

Tema rahulik iseloom, tasakaalukus, oskus suhelda inimestega, avar silmaring, sirgjoonelisus, abivalmidus ning tahe mitte paigal püsida, vaid edasi areneda, on Tõnust kujundanud lugupidamist vääriva vallakodaniku."

Tõnu on sõbralik ja abivalmis kolleeg, abikaasa, isa kahele pojale.

Tõnu on mees, kellega alati võid koos „rindele minna."

Ja nii ongi, et täna oled Sa Tahkuranna valla vapimärgi nr 20 omanik, koduvalla rahvas tunneb ja teab Sind ja on kursis sinu tegemistega ja seepärast ei küsi me Sinult üldse traditsioonilisi küsimusi vaid hoopis midagi muud.

Mis on Sinu lemmiksöök ja jook ning äkki on olemas mõni hea retsept, mida Oma Lehe lugejatega jagada?

Tõnu: Head sööki mulle meeldib nautida! Huvitav, miks see on esimene küsimus? Söögiga seonduv on tänu abikaasa oskustele ja leidlikkusele alati olnud parimal tasemel. Koolipõlves saadud kohutavast „traumast" – neljapäevasest külmutatud ookeanikala toitudest, olen üle saanud. Tänaseks on hästi valmistatud kala üks mu lemmikuid. Eelistatud on värske kala, mis enamasti püütud enda või kohalike kalurite poolt. Lemmikute edetabeli tipus on koha, mis koorekastmes annab tõelise maitseelamuse. Minu oskused jäävad toidu valmistamisel alla keskmise ja seetõttu ei saa ma anda oma kalapuhastamise teadmiste kõrvalt täpset koostist selle roa ideaalseks maitsestamiseks. Lemmikjook on vaieldamatult koduaia põõsaste küljest korjatud punase- ja mustasõstra mahlast tehtud morss. See on parim nii talvel kui ka suvel.

Sinu huvialad, loodan et peale politseitöö neid ikka on?

Tõnu: Hobidel ja huvialadel on minu igapäevaelus oluline tähtsus. Aja jooksul on huvisid juurde tulnud ja need puudutavad peamiselt enesetäiendamist majanduses toimuvate muutustega ning selle mõjudega sotsiaal- ja haridusvaldkonnale. Need arengud puudutavad meid kõiki ja edasiste otsuste tegemiseks vajame teadmisi maailmas toimuvatest muutustest. Suurimaks hobiks on mulle kodu, kus tegevust ja kõpitsemist jagub. Samuti on oma omal kohal jalg- ja mootorrattaga sõitmine ning kalapüük.

Mõni põnev seik Sinu elust?

Tõnu: Püüan elada nii, et iga päev pakuks põnevust. Noore mehe jaoks olid põnevaimad seigad kindlasti naisevõtt ja laste sünd. Pingerida tekitamata toon mõne elust enesest aastate lõikes välja. Kindlasti on üks põnevaimaid olukordi 1990. aastate esimeses pooles Eesti iseseisvuse vastu tegutsenud interrinde tegevusega. Olime Paikuse Politseikooli kadetid ja ootamatult kutsuti meid Toompead kaitsma. Lossis veetsime rahuliku öö, aga järgmisel päeval kogunes Toompeale hulk rahvast, kes olid Eesti iseseisvuse suhtes pehmelt öeldes negatiivselt meelestatud ja püüdsid läbi väravate hoonesse pääseda. Seal tegutsedes sain esimese kogemuse kriisiolukordades käitumises ja nende lahendamises. Iga-aastased põnevad hetked kuuluvad automatkamise juurde. Ühe suurema elamusena toon esile aastaid tagasi Rakvere linnuse külastuse, kui kogesin kohaliku kogukonna pingutusi. Nimelt varasemalt varemetes seisnud linnusesse oli rajatud tõeline turismimagnet. Sealt ei tohiks kindlasti niisama mööda minna ja võimalusel võtta aega, et osa saada seiklusprogrammist.

Kui Sa täna ei oleks politseinik, kes Sa siis oleks?

Tõnu: Teeksin kindlasti valiku lähtudes sisemisest soovist ja tegevus peab mulle huvi pakkuma. Tänaseks saadud kogemuse kasutaksin ära hea meelega turvalises planeerimises, et sobitada näiteks investorite huvid elukeskkonnaga ja seda saaks teha näiteks ehitus- ja planeerimisvaldkonnas.

Kui Sa oleksid president?

Tõnu: Mina pole soovinud saada presidendiks. Kui mõelda presidendi tegevusele ja talle pandud ootustele, seisaksin selles rollis igapäevaselt riigi eduka arengu eest. Kahjuks ei tähenda terviku arendamine alati seda, et anda saab kõiki osapooli üheselt rahuldavaid sõnumeid. Samas on presidendil võimalus ühiskondlike arutelude tekitamiseks.

Milline on Sinu sõnum Tahkuranna valla rahvale?

Tõnu: Tahkuranna vallas elab tegus rahvas, kelle südikus on teinud sellest piirkonnast Pärnumaal ja kaugemalgi ühe parimatest elukohtadest. Neid pingutusi märgatakse ja meile tahetakse elama tulla, olenemata elanike arvu vähenemisest riigis tervikuna. Ärme lepi saavutatuga ja loome enda elukeskkonna veelgi paremaks ning turvalisemaks. Kui me kõik mõtleksime alati sellele, kas ma tahaksin, et minuga nii käitutaks ja sellest vastusest lähtuvalt tegutseksime, oleks kindlasti kokkuhoidmine suurem. See kokkuhoidmine tagabki igapäevaselt ja tulevikus meie piirkonna tugevuse.

Loo Tõnust panid kokku Andres Ilves, Ulvi Poopuu, Karin Uibo ja Tiiu Sommer

Tahkuranna vald 25

Minu ema ja isa on randlased, meretuuled me mängukaaslased.
Mänguväljadeks lagedad karjamaad, kus hõiskame koos merelindudega.
Kivist valge ranna põllupind, igapäevane leib on kallim kui kuld.
Ehki põld on kehva ja väikene, meie randlasteks jääda tahame.

Nii alustasid Tahkuranna valla 25. aastapäeva tähistamise üritust meie valla laulutüdrukud Marta Toomla, Merylin Ööpik, Laura Johanna Jõesalu ja nende juhandaja Piret Variksaar. Täna on tüdrukutest sirgunud neiud, kellel igaühel oma tee tallata.

Tuuled ja tormid on randlasi raputanud vägevalt, kuid vaatamata kõigele on Tahkuranna vald jäänud püsima ja seda juba 25 aastat. Pidupäevadel vaatame aastale tagasi ja tunnustame meie inimesi.

16.detsember oli pidupäev minule, sinule, sinu naabrile ja kõikidele neile, kes on Tahkuranna vallaga kuidagi seotud. Surusime kätt ja patsutasime õlale neile, kes on meie asja ajanud.

VAPIMÄRK nr 20
Tõnu Kivis

Vapimärgi saaja kohta on öeldud: ta on abivalmis, sõbralik ja oma tööle pühendunud.

Tema rahulik iseloom, tasakaalukus, oskus suhelda inimestega, avar silmaring, sirgjoonelisus, abivalmidus ning tahe mitte paigal püsida, vaid edasi areneda, on Tõnust kujundanud lugupidamist vääriva vallakodaniku.

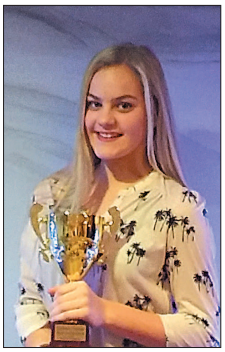
KULTUURITEGIJA
Helje Pulk

Kultuur ei sünni pimedas teatrisaalis või kunstniku lõuendil, kultuuri loomisesse saavad panustada kõik.

Tänane kultuuriinimene on isik, kes on meie kirjanduskultuuri hoidnud juba 40 tööaastat. Tema heasüdamlik ja asjatundlik vastuvõtt ei jää märkamatuks mitte kellegile. Kultuurihoidja ruumidesse võib astuda igaüks, isegi need, kes on muidu lärmakad ja kärsitud. See on hea koht igapäevamürast puhkamiseks.

PARIM SPORTLANE
noorsportlane 2016
Deborah Puusepp

Ta alustas treeningutega 4-aastaselt. Kaks spordiala võimlemine ja akrobaatika on väga olulised tema elus. Akrobaatika head tulemused on viinud teda Disco Freestyle tantsuspordialale. Tulemused aastal 2016: EDO Tallinn Open Cup 2. koht, European Cup 2016 3.koht – Leedus, World Cup Disco Freestyle 3. koht Itaalia, IDO World Championships Disco Freestyle – 17. koht Rootsi.

KAUNIS KODU
Nurka talu

Kaunis Kodu 2016 konkursil osalenud ja tunnustust pälvinud osavõtjad NURKA TALU, OÜ VIP Reisid, OÜ Golfer.

PAREM KESKKOND

Aastal 2016 soovime tänada ja tunnustada inimesi ning ettevõtteid, kes on panustanud meie keskkonna korrastamisele ja ilusaks muutmisele.

KORTERIÜHISTU Uulu 3

KORTERIÜHISTU Uulu 6

Külaseltsimaja TAHKU TARE.

TÄNUKIRJAD

Tänukirjaga avaldame austust isikutele, kes on oluliste teenetega silma paistnud ning isikutele, kes tähistavad tähtpäeva.

Iris Hahlberg on 10 aastat teinud väga head tööd valla kantseleis.

Anu Nõmm 10 aastat Uulu Kultuuri- ja Spordikeskuse juhtimist, lisaks edukad treeningud noortega, kes on võistlustel saavutanud poodiumikohti ka väljaspool Eestit.

Meinhard Tilk - Pikaaegse töö eest valla ettevõtte OÜ VESOKA juhtimisel.

Ülle Toomla, Maia-Liisa Kasvandik, Mart Lemmik - Mälumängu 5. hooaja korraldamise eest.

Männiku Talukamber - Männiku Talukambris Mälumängude korraldamise eest ja valla esindamise eest mälumängu võistlustel.

Piret Variksaar - Ta on tunnustatud meeskonnaliige, kes teeb pühendumusega oma igapäeva tööd, koordineerib ja viib läbi väiksemiad ja suuremaid üritusi. Pikaajaliste ja suurepäraste töötulemustega Uulu Lasteias.

Aveli Aurik - Ta on abivalmis, lahke ja osavõtlik kõigi laste suhtes ja tunnustatud meeskonnaliige. On oma ala asjatundja ning jagab teadmisi lapsevanematele kui kaastöötajatele.

Birgit Pool - Alati abivalmis ja tubli meeskonnaliige, kes teeb oma tööd hoole ja armastusega. Käesoleval aastal täitus 10. tööaasta.

Marikka Metsis - Ta on aus, avameelne ja toetav kolleeg. Tema õpilased on osalenud maakondlikel olümpiaadidel ja saavutanud märkimisväärseid kohti. Käesolev aasta on tema 50.juubeliaasta.

Annely Kuningas - Ta on otsekohene, toetav ja vastutulelik. Tema õpilased on esindanud kooli tulemuslikult nii lauluvõistlustel kui laulupeol. Käesoleval aastal tähistas oma 50. juubelit.

Asta Toomiste - Sellel aastal täitus tal 10. tööaasta OÜ Vesokas. Tänusõnad ütleme suure hoole ja pühendumisega tehtud töö eest.

Mare Nee - Positiivne hoiak aitab tal edasi liikuda,

isegi siis kui oli väga raske. Kui vaja juhatab vallakodaniku vallavalitsusse, kui vaja seob koolijutsil saapa- või mütsipaelad. 2016 täitus tal 10. tööaasta Uulu KSK administraatorina.

Leho Tamvere - Pikaaegse eduka koostöö eest hangete läbiviimisel.

Urme Raadik - Ta usub headusesse ja püüab seda alati eneses kanda. Pikaaegse ja hea töö eest.

Enno Tammekivi - Tahkuranna Vallavalitsuse liikmena pikaaegse eduka koostöö eest ehitusobjektide järelvalvel.

Kuidas aasta 2016 läks? Mida ootate 2017. aastalt?

Karel Tölp, Tahkuranna vallavanem

Aasta on möödunud väga töiselt ja Tahkuranna vallale edukalt. Oleme saanud mitmeid investeeringutoetusi ning ehitanud ka oma rahade eest. Valminud on Uulu lasteaiale sõimerühm ja ventilatsioon kogu lasteaiale, ehitus käib Reiu ranna (Lottemaa) teel ja Uulu tööstusalal. Rajatud on ca 4,5 km mustkattega teid ja Võiste lasteaias maaküte, rühmaruumide valgustus ning lae soojustus. Aasta jooksul suurte võitluste tulemusena oleme mitu olulist sammu lähemale saanud Uulu-Pärnu vahelise rattatee võimalikkusele. Tänan kogu valla meeskonda aasta jooksul tehtud tubli töö eest!

Isiklikus plaanis olen püüdnud rohkem aega leida laste jaoks, näiteks sai külastatud Gotlandil Pipi Pikksuka teemaparki. Rõõmu valmistab autoralli Eesti Meistrivõistlustel võidetud hõbemedal.

Uuel aastal tuleb vallas suuresti tegeleda ehitustega, omavalitsusreformi ettevalmistamise ja Uulu-Pärnu kergliiklustee paberimajandusega. Aastalt ootan eelkõige huvitavaid väljakutseid ja positiivseid emotsioone.

Argo Mengel, Tahkuranna Vallavolikogu esimees

Aasta 2016 jääb mulle meelde kui üks läbirääkimiste aasta. Aasta alguses räägiti haldusreformist võib-olla veel vähe, aga mida nädalad ja kuud edasi, seda rohkem inimesed sellele tähelepanu pöörasid. Alustasime märts-aprill nelja vallaga, saime peaaegu kõik kokku lepitud (Tahkuranna volikogu andis ainukesena neljast isegi oma "JAH" liitumisele ära), kuni Saarde vald otsustas minna oma teed. Jätkasime mõnda aega kolmekesi kuni oma teatud põhjustel pidi ka Surju vald minema oma teed ja nüüd juba uuel aastal oleme volikogus otsustanud, et jätkame koos Häädemeeste vallaga. Eks see riik meid sellisesse olukorda pehmelt öeldes "sundis", aga saame vast hakkama ja üritame parima tulemuse nimel.

2017. aastal mingil määral muidugi läbirääkimised veel jätkuvad, aga mitte enam nii suurelt. Loodan, et aasta tuleb selline nagu oleme planeerinud, volikogu töötab omas rütmis, vallavalitsus teeb oma tööd. Toimuvad tavapärased üritused nii vallarahvale kui külalistele, tähistatakse sündmusi ja tähtpäevi. Paljud tähtsad asjadki veel pooleli nagu kergliiklustee Pärnust Uulu poole, Rail Balticu arutelud, VIA Baltica tegemisi tuleks jätkuvalt survestada, et vähemalt projekteerimagi hakataks ja teisigi vallakodanikele olulisi toimetamisi.

Aasta 2017 peaks kindlasti jääma meelde kui ühinemisaasta ja oktoober toob oma kohalike omavalitsuste valimistega kindlasti kaasa ka üllatusi.

Ardo Vakk, Tahkuranna Vallavolikogu aseesimees

Püüan siis poliitiliselt korrektselt vastata. Aasta 2016 möödus samamoodi nagu aasta 2015 ja selles valguses ei oska aastast 2017 midagi rohkemat oodatagi.

Alo Sinimäe, majandus-, eelarve ja planeerimiskomisjoni esimees

Kuidas möödus aasta 2016? Umbes samamoodi nagu mitmed varasemadki aastad,olid nii kevad kui sügis ja mingil määral ka suvi ja talv. Kokkuvõttes polnud sellel aastal häda midagi.

Mida ootad aastalt 2017?

Elus peab edasi-minekut olema, loodetavasti tuleb see aasta siis parem, kui eelmine. Kui muud ei saa, siis suvi võiks ikka pikem ja ilusam tulla!

Enn Keeman, revisjonikomisjoni esimees

Aasta 2016 möödus revisjonikomisjonile rahulikult. Vajadusi alustada mingites küsimustes revisjone ei olnud. Aastast 2017 ootan, et põhjusi revisjoni alustamiseks oleks ikka vähe ja kui neid esineks, siis ka neid märgataks.

Madis Mätas, OÜ Vesoka tegevjuht

2016. aasta on möödunud lennukamalt kui ükski varasem aasta. Palju on olnud toimetamist nii isiklikus elus kui ka töömaastikul. Uued hobid ja töised väljakutsed on aasta märkamatult mööda saatnud. Võin öelda, et uues töökeskkonnas olen meeldivalt vastu võetud ja ennast hästi sisse elanud, mille üle tunnen tõsist rõõmu. Vesoka tööaasta on olnud igati viljakas, mis motiveerib meie väikest, aga usinat meeskonda aina rohkem pingutama.

Uuelt aastalt ootan uusi ja põnevaid väljakutseid. OÜ Vesokal on eesmärgiks realiseerida 2017. aastal mitmeid projekte, et Tahkuranna valla elanikele pakutavate teenuste kvaliteeti parandada. Meie meeskond annab endast kahtlemata kõik, et olla oma ülesannete kõrgusel ning lõpetada käesolev aasta eesmärgi päraselt ja edukalt.

Soovin kõigile teie ootuste ja soovide täitumist ning meeleolukat aastat!

Ülle Toomla, Võiste Raamatukogu juhataja

Tööalaselt möödus aasta ühe sõnaga kokku võttes tavapäraselt – tegin raamatukogus lugejaid teenindades ja raamatukogu tööd juhtides oma igapäevast tööd. Õnneks leidsid lugejad jätkuvalt tee raamatukokku, kuigi eelmise aastaga võrreldes mõnevõrra vähem. Rõõm on tõdeda, et Tahkuranna vallavalitsus hoolib oma valla elanikest ja 2016. aastal tehti palju ära Võiste lasteaia maja, kus asub ka raamatukogu, soojemaks muutmiseks. Selleks rajati maaküte, soojustati lagesid ja maja vundamenti. Hetkel on raamatukogu külastamine pisut raskendatud, sest käib maja ümbruse kõnniteede tegemine. Nii võib siis öelda, et aasta möödus ka töökeskkonna paremaks muutmise tähe all. Aasta lõpp kiskus üsna kiireks, sest osalesin raamatuprojekti meeskonnatöös, mille tulemusega peaks igal soovijal olema võimalik tutvuda vabariigi aastapäeva paiku.

Isiklikus elus oli väga õnnelik aasta, sest meie perekonna kõige noorema põlvkonna kolmele vahvale poisile lisandus 2016. aastal veel kaks poisipõnni.

Valla hallatava asutuse juhatajana ja ka lihtsa vallakodanikuna ootan huviga, põnevusega, uudishimuga (siia võib lisada veel väga palju erinevaid omadussõnu), kuidas hakkab kulgema elu vastloodud Häädemeeste vallas ja milliseid senisest paremaid avalikke teenuseid on minul kui raamatukogu juhatajal tulevikus võimalik raamatukogu kasutajatele pakkuda ja vallakodanikuna tarbida.

Tahaksin lõpetada möödunud aastal meie seast lahkunud kirjanik Ellen Niidu luuleridadega:

Hea uskuda
on mõnda väikest imet
ja teada mõnda väikest
laulu peast.
Suur ime
juhtub õige harva nimelt
ja aariat ei laulda nii
heast peast.
Mis viga väikest salmi
ümiseda, et täiemaks
saaks mõni tühi viiv.
Suur ime võib sust
mööda tümiseda.
Kuid väikene
on ühtepuhku siin.

Soovin kõigile lehelugejaile, et te oskaksite alanud aastal igapäevaelus selle väikese ime üles leida!

Marie Selberg, maa- ja keskkonnanõunik

2016.aasta oli maakorralduslike küsimuste poolest väga töine. Tahkuranna Vallavalitsusel õnnestus saada munitsipaalomandisse 11 maaüksust, kogupindalaga 36,14 ha. Lisaks valmis keskkonnamõju

hindamise eelhinnang Uulu-Pärnu kergliiklustee I etapile (Uulu-Posti tee lõigule), mille tulemusel saime tellida kergliiklustee I etapi projekteerimise. 2017. aasta jooksul on soov saada kõigi ametiasutuste kooskõlastused Uulu-Pärnu kergliiklustee II etapi projekteerimiseks. Läbirääkimised selles osas juba käivad ning loodan, et lõpptulemus on positiivne. Ühtlasi sooviks lõpule jõuda maareformiga. Pooleli on umbes kuue maaüksuse munitsipaalomandisse taotlemine, millest kolme kohta on lootus saada otsus aasta esimeseses pooles.

Andres Ilves, vallakodanik, Tahkuranna valla Vapimärgi omanik

2016.a. möödus minule pensionieas olevale inimesele kuidagi kiirelt ja teguderohkelt. Tervise üle ei saanud ka eriti nuriseda, laskis tegutseda ja elada täisväärset pensionäri elu. Uuelt 2017.a. ootan meie Tahkuranna valla, eriti noorema põlvkonna, inimeste aktiivsemat osalemist meie elu edaspidist käekäiku mõjutavate tegutsemiste osas. Nii, kuidas elad sina, elab sinu küla.

Anne Kalda, Külakeskuse Tahku Tare tegevusjuht:

2016 möödus külaseltsil töiselt ja teguderohkelt. Külakeskus Tahku Tare muutus nii seest kui väljast mõnusamaks ja sõbralikumaks, üritustest jäid meenutama päikeseloojangu neljapäevad, laste suvepäevad, perepäev, nii kevadkui jõululaadad, tugevnes koostöö vallaga, kooli ja noortekeskusega.

2017. aasta ootuste hulgas on soov jätkata koostööd uue vallaga, loodame üritustel suuremat kaasalöömist vallakodanike poolt. Loodame suuremat mõtteerksust ja kaasalöömist külaelu sisukamaks muutmisel.

Krista Saarse, Tahkuranna Lasteaed Algkooli juhataja

Meie inimesed on möödunud aastaga üldiselt rahul. Kõik inimesed tegid oma töid ja tegemisi südamega ja hästi! Lapsed lasteaias ja õpilased koolis olid tublid. Uuelt aastalt ootame, et lasteaia ümbrus ja rühmaruumid saaksid ilusaks ja uueks. Ja et muutuste tuultes ei unustataks ära INIMESI!

Krista Pulk, Uulu lasteaia juhataja

2016. aasta jääb meelde kindlasti sellega, et kevadel saatsime oma majast välja seni kõige suurema – 24-lapselise lennu ja kõik lastele, lapsevanematele ja personalile suunatud üritused laabusid, olid toredad ja elamusterohked. Meie perega liitus sel aastal 3 uut töötajat, kes on tänaseks hästi sisse elanud ja meiega kohaneda jõudnud. Tänan siinkohal kogu lasteaia tublit personali, kes sai eelmise aasta suurte väljakutsetega kenasti hakkama. Tore oli ka see, et saime majja värske õhu seoses uue ventilatsioonisüsteemiga ning sõimerühma – nimeks „Sipelgad".

2017. aasta tuleb loodetavasti tegus ja põnev, kuna tööd ja toimetamised kulgevad omavalitsuste ühinemise märgi all. Lasteaias planeerime nii mõndagi uut ja huvitavat, mida kindlasti lehe kaudu vallarahvaga jagame.

Loodan tulemas rõõmsat ja positiivset aastat nii lasteaiale, vallale kui kõigile meie heatahtlikele sõpradele.

Häädemeeste valla ja Tahkuranna valla ÜHINEMISLEPING

Võttes aluseks kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 22 lõike 1 punkti 10, Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse § 9[1], Haldusreformi seaduse ja Saarde Vallavolikogu ettepaneku Häädemeeste, Surju ning Tahkuranna Vallavolikogule algatada haldusterritoriaalse korralduse muutmine ja ühinemisläbirääkimised (03.02.2016. a otsus nr 2), Häädemeeste Vallavolikogu (10.03.2016. a otsus nr 24) ja Tahkuranna Vallavolikogu (30.03.2016. a otsus nr 16).

Otsused ühinemisläbirääkimistega nõustumise kohta ning sellele järgnenud ühinemisläbirääkimiste tulemused, Häädemeeste vald ja Tahkuranna vald (edaspidi nimetatud Lepinguosalised) sõlmivad käesoleva ühinemislepingu (edaspidi Leping), mille eesmärgiks on moodustada ühinemisel uus omavalitsusüksus (edaspidi Vald).

1. ÜLDSÄTTED

1.1. Käesoleva lepinguga lepivad Lepinguosalised kokku:
- 1.1.1. Vabatahtliku ühinemise tulemusena uue kohaliku omavalitsuse üksuse moodustamise.
- 1.1.2. Ühinemise eesmärgid ja aja.
- 1.1.3. Ühinenud omavalitsusüksuse nime, staatuse ja sümboolika kasutamise.
- 1.1.4. Haldusterritoriaalse korralduse muutmisega kaasnevate põhimääruste ja teiste õigusaktide muutmise.
- 1.1.5. Õigusaktide kehtivuse (kuni uute õigusaktide kehtestamiseni kehtivad senised õigusaktid edasi sellel territooriumil, kus nad olid kehtestatud).
- 1.1.6. Arengukavade, eelarvestrateegia, üldplaneeringu ja teiste arengudokumentide kehtivuse.
- 1.1.7. Ametiasutuste ja nende hallatavate asutuste struktuuride ja töötajatega seotud küsimused.
- 1.1.8. Haldusterritoriaalse korralduse muutmisega kaasnevate võimalike organisatsiooniliste ning eelarveliste ja muude varalisi kohustusi ja õigusi käsitlevate küsimuste lahendamise.
- 1.1.9. Ühinemislepingu kehtivuse tähtaja.
- 1.1.10. Muud lepinguosaliste poolt vajalikuks peetavad küsimused.

1.2. Uue kohaliku omavalitsuse üksuse eesmärkide ja tegevussuundade kavandamisel, püstitatud eesmärkide elluviimisel, seadusega pandud kohustuste täitmisel, teenuste korraldamisel ning rahaliste vahendite suunamisel lähtub uue omavalitsusüksuse volikogu lepingu kehtivuse ajal käesolevas ühinemislepingus sätestatust.

1.3. Juhul, kui ühinemisleping eeltoodut ei sätesta, lähtutakse lepinguosaliste senistest arengukavadest, eelarvestrateegiatest ning üldplaneeringutest kuni ühinenud kohaliku omavalitsuse üksuse vastavate dokumentide kehtestamiseni.

1.4. Lepingu dokumendid koosnevad lepingust ja lepingu lisadest. Lepingu lisad on käesoleva lepingu lahutamatud koostisosad.

2. ÜHINEMISE EESMÄRGID

2.1. Tagada ühinenud valla elanikele kvaliteetsed ja ruumiliselt kättesaadavad, majanduslikult tõhusalt korraldatud avalikud teenused.

2.2. Arendada välja teeninduskeskused ning kaasata kogukonda, et pakkuda elanikele vajalikke ja kvaliteetseid igapäevateenuseid.

2.3. Suurendada ühinenud valla haldussuutlikkust ning tagada hea avaliku halduse parima praktika juurutamine.

2.4. Ühendada Lepinguosaliste valdade potentsiaal piirkonna parema arengu- ja konkurentsivõime saavutamiseks ning ettevõtlusele soodsa arengukeskkonna loomiseks.

2.5. Edendada kohalikku demokraatiat, stimuleerides kodanikualgatust ning kodanikuühendusi (sh seltsitegevus, külaliikumine) senisest aktiivsemalt kohalikust elust osa võtma.

2.6. Austada ja säilitada kohalikku ajaloolist identiteeti ja kultuuritraditsioone.

3. ÜHINEMISE AEG

3.1. Lepinguosaliste ühinemise ja uue üksuse moodustamise ajaks on 2017. aasta kohaliku omavalitsuste volikogude korraliste valimiste aeg.

3.2. Uue üksuse kui avalik-õigusliku juriidilise isiku õigusvõime tekib alates 2017. aasta kohaliku omavalitsuse volikogu valimistulemuste väljakuulutamise päevast. Nimetatud hetkest omab uus omavalitsusüksus kõiki Lepinguosaliste õigusi ja kannab Lepinguosaliste kohustusi ning lähtub käesolevas lepingus kokkulepitust.

4. UUE OMAVALITSUSÜKSUSE LIIK, NIMI, PIIRID, SÜMBOOLIKA

4.1. Uus kohalik omavalitsusüksus on vald.

4.2. Uue avalik-õigusliku juriidilise isiku nimi on Häädemeeste vald (edaspidi „Vald").

4.3. Valla territoorium moodustub Lepinguosaliste territooriumide summana ja Valla piir kulgeb mööda Lepinguosaliste välispiiri.

4.4. Pärast ühinemist asub valla keskus Uulu külas. Valla juriidiline aadress, postiaadress ja vallavolikogu ning vallavalitsuse asukoht on Pargi tee 1, Uulu küla 86502, Pärnu maakond.

4.5. Valla sümboolika (vapp ja lipp) kujundamiseks kuulutatakse välja konkurss. Konkursikomisjon alustab tööd pärast haldusterritoriaalse korralduse muutmise otsuse vastuvõtmist ühinevate valdade volikogudes. Sümboolika kinnitab vallavolikogu pärast ühinemist.

5. HALDUSTERRITORIAALSE KORRALDUSE MUUTMISEGA KAASNEV LEPINGUOSALISTE PÕHIMÄÄRUSTE JA TEISTE ÕIGUSAKTIDE KEHTIVUS

5.1. Häädemeeste valla põhimääruse töötab välja ja kehtestab uus vallavolikogu, arvestades võimalusel kõigi ühinenud omavalitsusüksuste põhimäärustes sätestatut.

5.2. Alates 1. jaanuarist 2018. a kuni uue põhimääruse kehtestamiseni lähtutakse endise Häädemeeste valla põhimäärusest.

5.3. Hallatavad asutused tegutsevad kuni asutuste uute põhimääruste kehtestamiseni ja/või asutuste ümberkorraldamiseni seni kehtinud põhimääruste alusel ulatuses, kus need ei ole vastuolus käesoleva lepinguga ja Valla õigusaktidega.

5.4. Valla arengukava, valdkondlike arengukavade (jäätmekava, ühisveevärgi ja kanalisatsiooni arendamise kava jt), eelarvestrateegia ja eelarve vastuvõtmiseni ning uue üldplaneeringu kehtestamiseni kehtivad lepinguosaliste põhimäärusel, arengukavad, eelarvestrateegiad, valdkondlikud arengukavad, eelarved ja üldplaneeringud selles ulatuses, kus nad ei ole vastuolus käesoleva lepinguga ning Valla õigusaktidega. Seaduses sätestatud dokumente täidetakse kuni 2017. aasta lõpuni iga ühinenud kohaliku omavalitsuse üksuse kohta eraldi.

6. VALLA JUHTIMISSTRUKTUUR JA HALDUSTERRITORIAALSE KORRALDUSE MUUTMISEGA KAASNEVAD ORGANISATSIOONILISED ÜMBERKORRALDUSED

6.1. Tasakaalustatud ja kodanikule lähedaste otsustusprotsesside tagamiseks nähakse ette senistel vallakeskustel põhinev teeninduskeskuste süsteem.

6.2. Teeninduskeskustes osutatakse neid teenuseid, mida on otstarbekas osutada elanikule ruumiliselt lähedal. Teeninduskeskustes osutatavate teenuste hulk sõltub keskuse teenuspiirkonna suurusest ja olemusest ning vajadusel võib olla erinev.

6.3. Teeninduskeskuste piirkonnas kujundatakse töökorraldus selliselt, et oleks tagatud kodanike kaasarääkimise võimalus kohalikes ja ülevallalistes otsustusprotsessides.

6.4. Vallavolikogu koosseisus on 19 liiget, kes valitakse kahes valimisringkonnas.

6.5. Arvestades valla territooriumi suurust, rakendatakse valdkondlikku juhtimiskorraldust kombineeritult territoriaalsega.

6.6. Vallavalitsuse koosseisu kuulub esindajaid kummastki lepinguosalisest vallast.

6.7. Volikogu alatiste komisjonide koosseisu kaasatakse esindajaid mõlemast Lepinguosalisest vallast.

6.8. 2017. aasta valimistel avatakse valimisjaoskonnad vähemalt 2013. aastal toimunud kohalike omavalitsuste volikogude valimistel töötanud valimisjaoskondade asukohtades.

7. HALDUSTERRITORIAALSE KORRALDUSE MUUTMISEGA KAASNEVATE VÕIMALIKE ORGANISATSIOONILISTE NING EELARVELISTE JA MUUDE VARALISI KOHUSTUSI JA ÕIGUSI KÄSITLEVATE KÜSIMUSTE LAHENDAMINE

7.1. Kõik Lepinguosaliste õigused, kohustused (sh lepingud) ning varad lähevad uue valla moodustamise hetkest üle Vallale.

7.2. Punktis 7.1. nimetatud asjaajamise dokumendid ja varad annavad Lepinguosalised (vallavanem või vallavalitsuse poolt volitatud teine isik) ametiasutuse nimel üle Häädemeeste vallale. Vallavanem või vallavalitsuse poolt volitatud teine isik võtab need vallavalitsuse kui ametiasutuse nimel vastu. Üleantavad asjaajamise dokumendid ja nende registrid peavad olema koostatud ja arhiveeritud vastavalt seadusega avaliku halduse dokumentidele ja nende säilitamisele ning arhiveerimisele kehtestatud korrale. Kui üleantavad asjaajamise dokumendid ei vasta nimetatud tingimustele ja ilmneb vajadus nende korrastamiseks, kaetakse korrastamise kulud Häädemeeste vallale eraldatud ühinemistoetuse arvelt.

7.3. Hallatavate asutuste lepingulised õigused ja kohustused kehtivad pärast 2017. aasta 31.detsembrit nende hallatavate asutuste kohta kuni lepinguliste õiguste ja kohustuste täitmiseni või lepingute lõppemiseni.

7.4. 2017. aasta korraliste kohaliku omavalitsuse volikogude valimiste tulemuste väljakuulutamise päevast kuni eelarveaasta lõpuni jätkatakse enne ühinemist vastuvõetud 2017. aasta eelarvete täitmist eraldiseisvalt.

7.5. Ühinemislepingu heakskiitmise hetkest kuni haldusterritoriaalse korralduse muudatuse jõustumiseni peavad Lepinguosalised volikogud võlakohustuste võtmisel konsensuslikult heaks kiitma kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse § 34 lõike 2 punktides 13, 52 ja 7 ning lõikes 7 nimetatud võlakohustuse ja muude tulevastel eelarveaastatel raha väljamaksmist nõudvate pikaajaliste kohustuste võtmise. Käesoleva lepinguga lepivad Lepinguosalised kokku, et lubatud on lisas 3 toodud kohustuste võtmine.

8. AMETIASUTUSTE JA NENDE HALLATAVATE ASUTUSTE STRUKTUURI JA TÖÖTAJATEGA SEOTUD KÜSIMUSED

8.1. Lepinguosaliste ametiasutuste tegevus reorganiseeritakse üheks ametiasutuseks, kõik eraldiseisvad hallatavad asutused loetakse nimetatud ametiasutuse hallatavateks asutusteks.

8.2. Kõik Lepinguosaliste hallatavate asutuste töötajad (sh õpetajad ja koolide teenindav personal) lähevad üle Valla ametiasustuse hallatavate asutuste koosseisu. Töölepingute tingimused, mis töötajatel on kehtinud senise tööandja juures, on siduvad Vallale kui uuele tööandjale.

8.3. Ametiasutuste töö ümberkorraldamisel ja uute ametnike ja töötajate teenistusse võtmise vajadusel leitakse personal eelkõige sisevaliku teel, et tagada info, teadmiste ja oskuste kvaliteet ning selle säilimine ja haldusprotsesside tõrgeteta jätkumine.

8.4. Kõigile valla koosseisus jätkavatele ametnikele ja töötajatele tagatakse vähemalt ühinemiseelne töötasu, kui nad jätkavad samal ametikohal või töökohal. Ametnike ja töötajate vabastamisel ja hüvitiste maksmisel lähtutakse ühinevate omavalitsuste õigusaktidest ja seadustes sätestatust. Kuni 5 aastase staazi korral rakendatakse seadusest tulenevat koondamishüvitist, 5…10 aastase staazi puhul lisatakse hüvitisele täiendavalt preemiat 2 ametipalka ja üle 10 aastase staazi puhul täiendavalt preemiat 5 ametipalka.

8.5. Valla ametnike ja töötajate ning kõigi hallatavate asutuste töötajate töötasustamise ühtsed alused töötatakse välja hiljemalt 01.01.2019. a.

9. AVALIKE TEENUSTE TAGAMINE JA ARENDAMINE

9.1. **Alusharidus**

9.1.1. Alushariduse võimalused ja vajalikud lasteaiakohad tagatakse olemasolevate koolieelsete laste- ja üldharidusasutuste baasil.

9.1.2. Vald tagab võrdsed võimalused kvaliteetsele alusharidusele ja vajalikele tugiteenustele kõigis piirkondades, arvestades ka hariduslikke ja sotsiaalseid erivajadusi.

9.1.3. Vald töötab välja ühtsed määrad lasteasutuste kulude vanemate poolt kaetava osa kehtestamisel ja rakendab lasteasutuse kulu arvestusliku maksumuse kalkuleerimisel ühe lapse kohta ühesuguseid põhimõtteid.

9.2. **Põhi- ja keskharidus**

9.2.1. Õpilastele tagatakse kodulähedane kvaliteetne põhi- ja üldkeskhariduse omandamise võimalus. Kodulähedaseks keskhariduse omandamise kohaks loetakse nii Häädemeeste Keskkooli kui Pärnu linna koole.

9.2.2. Koolivõrgu kujundamise aluseks saab Valla haridusstrateegia, mis koostatakse ja kinnitatakse hiljemalt 31. detsembriks 2019. a.

9.3. **Huvitegevus, -haridus ja noorsootöö**

9.3.1. Huvitegevusi jätkatakse vähemalt ühinemiseelses mahus ning tagatakse huviteenuste kättesaadavus kõigile valla elanikele.
9.3.2. Huviharidus tagatakse Vallas õppekavade alusel töötavates huvikoolides või väljaspool Valda kohaliku omavalitsuse üksuste vaheliste lepingute alusel. Lastele tagatakse võimalus õppida ka väljaspool Valda asuvates huvikoolides.
9.3.3. Huvitegevuse ja -hariduse töötajate töötasustamisel lähtutakse ühinemisel kehtivatest palgakorralduse ja toetuste eraldamise alustest ning huvikoolide pedagoogide palgamäärad ei jää madalamaks lasteaiaõpetajate palgamäääradest.
9.3.4. Noorsootööd jätkatakse ja arendatakse olemasolevate haridusasutuste, noorte- ja külakeskuste baasil.

9.4. **Kultuur, sport, seltsitegevus ja külaelu**
9.4.1. Valla eelarvest jätkatakse elanikele kultuuri- ja sporditegevuse toetamist.
9.4.2. Koostatakse Valla uus terviklik terviseprofiil.
9.4.3. Vaba aja veetmise ja sporditegevuse objektide võrgustik säilitatakse.
9.4.4. Tagatakse olemasolevate kultuuri- ja spordirajatiste korrashoid, kaasajastamine ja võimaluste otstarbekam kasutamine.
9.4.5. Ühinenud vallas arvestatakse seniste valdade erinevaid kodanikuühenduste toetamise, kultuuri- ja spordikorralduse põhimõtteid (kultuurikeskused, klubid, kodanikuühendused, külamajad) ning eeltoodust lähtudes luuakse kõiki Lepinguosalisi arvestav rahastamismudel hiljemalt 01.03.2019. a.
9.4.6. Kultuuriasutuste, MTÜ-de ja spordi rahastamine jätkub vähemalt ühinemiseelsete põhimõtete alusel arvutatud mahus.
9.4.7. Jätkatakse ühinevate valdade tunnusürituste toetamist vähemalt ühinemiseelses mahus.
9.4.8. Töötatakse välja asustusüksuse vanema statuut.

9.5. **Raamatukogud ja muuseumid**
9.5.1. Tagatakse raamatukogude ja munitsipaalmuuseumide tegevus.
9.5.2. Vallaeelarvest toetatakse jätkuvalt raamatute ja perioodika ostmist, luuakse raamatukogude raamatute ja teavikute vahetamise ühtne süsteem.

9.6. **Sotsiaalabi ja -teenused, -toetused ja eakate hoolekanne**
9.6.1. Valla ühtne sotsiaaltoetuste maksmise ja -teenuste osutamise kord rakendatakse hiljemalt 01.01.2019. a. Selle rakendumiseni jätkatakse Lepinguosaliste territooriumil sotsiaaltoetuste maksmist seni kehtinud määrades ja sotsiaalteenuste osutamist senises mahus ja tingimustel.
9.6.2. Toimetulekutoetuse eluasemekulude piirmäärad ühtlustatakse alates 01.01.2018. a.
9.6.3. Luuakse optimaalne, vajadustest lähtuv sotsiaalhoolekande süsteem.
9.6.4. Jätkatakse valla tervishoiu- ja hoolekandeasutuste arendamist. Vabade kohtade olemasolul on Reiu, Mereküla, Uulu, Laadi, Lepaküla, Metsaküla, Tahkuranna, Leina ning Piirumi külade ja Võiste aleviku elanikel õigus kasutada ka Surju hooldekodu teenust.
9.6.5. Valla arengukavaga nähakse ette sotsiaalteenuste arendamine, tagamaks kogu Valla territooriumil kvaliteetse teenuse kättesaadavus.

9.7. **Valla majandus**
9.7.1. Tagatakse teede ja tänavate hooldus- ja remonditööd vähemalt senise mahu ja kvaliteediga.
9.7.2. Teede ja sildade renoveerimine, sh mustkatete ehitamine, samuti kergliiklusteede rajamine on valla esmatähtsad investeeringud.
9.7.3. Teede ja tänavate talihoolduse korraldamisel arvestatakse piirkondlike eripäradega ning säilitatakse vähemalt praegune teenuse tase.
9.7.4. Koostatakse Valla ühisveevärgi- ja kanalisatsiooni arendamise kava, teehoiukava, jäätmekava ning energeetika arengukava.
9.7.5. Kalmistute, parkide, avalike randade ja haljasalade hooldamine jätkub vähemalt ühinemiseelsel tasemel.
9.7.6. Tänavavalgustuse arendamine toimub vastavalt piirkondlikele vajadustele (asulate valgustus, bussipeatuste, kergliiklusteede valgustus).

9.8. **Korrakaitse ja turvalisus**
9.8.1. Jätkatakse ja vajadusel korrigeeritakse senist korrakaitsealast koostööd Politsei- ja Piirivalveametiga.
9.8.2. Vald toetab naabrivalve, abipolitsei ja vabatahtlike tuletõrjeseltside tegevust.

9.9. **Liikmelisus organisatsioonides ja koostöö**
9.9.1. Vald teeb oma eesmärkide täitmiseks koostööd teiste kohaliku omavalitsuse üksuste ja koostööinstitutsioonidega, jätkates maakondlikku, üleriigilist ja rahvusvahelist koostööd.
9.9.2. Osalus ja osalemine kohalikele elanikele teenuseid osutavates äri- ja muudes ühingutes säilitatakse. Sarnast funktsiooni täitvate äriühingute ühendamisel võetakse arvesse nende sotsiaalmajanduslikku rolli, jätkusuutlikust ja majanduslikke kaalutlusi.

10. INVESTEERINGUD

10.1. Investeeringuid tehes järgitakse kogu piirkonna tasakaalustatud arengu põhimõtet, arvestades Lepinguosaliste arengukavasid, seni tehtud investeeringuid ja võetud kohustusi.
10.2. Investeerimisotsuste tegemisel arvestatakse valla majanduslikke võimalusi ja objekti olulisust kogukonnale.
10.3. Lepinguosalised on otsustanud teha perioodil 2018-2021. a või kuni valmimiseni lepingu lisas nr 3 fikseeritud prioriteetsed investeeringud (objektide loetelu on prioriteetsuse järjekorras).
10.4. Kaasfinantseeringuga seotud investeeringud teostatakse vaid toetusraha eraldamisel. Lepinguosalise kasutamata omaosalus suunatakse Lepinguosalise piirkonna arendamisse.
10.5. Kehtivat rahastamisotsust omavad projektid viiakse ellu esmajärjekorras, juhul kui Lepinguosalisel on liitumise eelsel perioodil võimalik omaosalust rahastada ning laenukoormus lubab seda teha.

11. ÜHINEMISTOETUSE KASUTAMINE

Riiklikku ühinemistoetust kasutatakse seaduses ettenähtud tegevusteks, sh:

1. ühinemisega seotud uuringute, analüüside ja konsultatsioonide teostamine;
2. vallaelanike arvamuse väljaselgitamine;
3. omavalitsusüksuse nime ja staatuse muutmisega seotud toimingud;
4. omavalitsusüksuse ametiasutuste ja ametiasutuste hallatavate asutuste ümberkorraldamine, sealhulgas seadustes ettenähtud hüvitiste maksmine;
5. avalike teenuste osutamisega seonduvate kulude katmine;
6. arengukavas ja ühinemislepingus kokkulepitud investeeringute finantseerimine (lisa 3);
7. ühinemislepingus kokkulepitud laenulepingust või muudest kohustuste liikidest tulenevate rahaliste kohustuste tasumine;
8. Euroopa Liidu struktuurifondide projektide kaasfinantseerimine.

12. ÜHINEMISLEPINGU KEHTIVUSE TÄHTAEG

12.1. Leping loetakse lepinguosaliste vahel sõlmituks, kui lepinguosaliste volikogud on selle oma otsusega kinnitanud. Lepinguosaliste volikogude vastavad otsused on käesoleva lepingu lahutamatuks osaks.
12.2. Leping loetakse pärast kõigi läbirääkivate omavalitsuste volikogude otsuste tegemist vastu võetuks omavalitsuste vahel, kes on lepingu oma otsusega kinnitanud.
12.3. Leping jõustub 2017. aasta kohalike omavalitsuste volikogude valimistulemuste väljakuulutamise päeval ja kehtib järgmiste korraliste kohalike omavalitsuste valimiste tulemuste väljakuulutamiseni.
12.4. Lepingu lisas 3 fikseeritud prioriteetsete investeeringute osas kehtib leping kuni nende teostamiseni (objektide valmimiseni).
12.5. Lepingu sätted, millega sätestatakse Lepinguosaliste kohustused enne 2017. a kohaliku omavalitsuste volikogude valimistulemuste väljakuulutamist, jõustuvad lepingu sõlmimise hetkest.
12.6. Juhul, kui enne ühinemislepingu jõustumist Haldusreformi seadus muutub, kuulub käesolev leping ülevaatamisele.

13. VAIDLUSTE LAHENDAMINE

13.1. Lepinguga seonduvad vaidlused lahendatakse Eesti Vabariigi seadustega ette nähtud korras.

14. MUUD TINGIMUSED

14.1. Leping kehtestab lepinguosaliste kohustused, mis kuuluvad tingimusteta täitmisele. Kui lepinguosaliste õigusaktid on käesolevas lepingus sätestatuga vastuolus**,** loetakse käesolev leping ülimuslikuks ja lepinguosalised järgivad oma tegevuses käesolevas lepingus kirjapandut.
14.2. Lepingu lahutamatuks osaks on selle juurde kuuluvad lisad.
14.3. Lepingut järgitakse valla arengudokumentide ja eelarvestrateegia koostamisel.
14.4. Leping on koostatud kahes identses eestikeelses originaaleksemplaris, millest kõik lepinguosalised saavad ühe originaali.

LEPINGU LISAD

Lisa 1. Seletuskiri haldusterritoriaalse korralduse muutmise vajaduse põhjenduse, territooriumi suuruse ja alaliste elanike arvu kohta;
Lisa 2. Häädemeeste valla kaart mõõtkavas 1:50 000;
Lisa 3. Haldusterritoriaalse korralduse muutmisega kaasnevate investeeringute loetelu, nende tegemise põhjendus ja eelarve;
Lisa 4 Valdade auditeeritud 2015. a majandusaasta aruanded.

Lisa 3. Haldusterritoriaalse korralduse muutmisega kaasnevate investeeringute loetelu, nende tegemise põhjendus ja eelarve.

Tabel 1. Ühinevate valdade kolm prioriteetset investeeringut

Nr.	Objekt	Orienteeruv maksumus (EUR)	Omaosalus	Finantseerimise allikad	Märkused
	Häädemeeste valla prioriteetsed objektid				
1.	Häädemeeste hooldekodu hoone juurdeehitus ja olemasoleva hoone rekonstrueerimine	1 000000	Kuni 100%	Laen; ühinemistoetus	Eeldatav 2017.a. Võimalusel toetus.
2.	Kergliiklustee Rannametsa-Ikla maantee ääres Häädemeeste alevikus	307 500	Kuni 100%	Laen; ühinemistoetus	EAS meede või Maanteeameti osalus võimalik (teadmata) 2020+
3.	Häädemeeste staadioni rekonstrueerimine	250 000	Kuni 100%	Laen; ühinemistoetus	Eeldatav 2019
	Tahkuranna valla prioriteetsed objektid				
1.	Pargi tee 1 ja 3 hoonete seinte ja katuse soojustamine ning uus fassaad	1 000000	Kuni 100%	Eelarve, laen; ühinemistoetus	2018. a.
2.	Uulu Põhikooli staadioni rekonstrueerimine	200 000	Kuni 20%	Ühinemistoetus	EAS, KIK jt
3.	Uulu Põhikooli laiendus (aula ja söökla)	600 000	Kuni 20%	Ühinemistoetus	EAS, KIK jt

(Järgneb 8.lk)

Tabel 2. Valdade poolt kaasrahastamiseks erinevatesse meetmetesse esitatud taotlused (rahastamisotsus olemas).

Nr.	Objekt	Orienteeruv maksumus (EUR)	Omaosalus	Finantseerimise allikad	Märkused
	Häädemeeste vald				
1.	Ühisveevärgi- ja kanalisatsiooni rekonstrueerimine	494 000	15%	KIK, KOV, vee-ettevõte	Pumplad 2017 (KIK otsus olemas, 2017 summa 174 000, Kabli, Treimani, Häädemeeste biopuhastid. 2018–2020 (taotlus ettevalmistamisel, hinnanguliselt 300 000); Kabli küla veetrass (20 000)
	Tahkuranna vald				
1.	Reiuranna tee (Lottemaa tee)	153 000		Vajadusel laen	Omaosalus 15%
2.	Uulu tööstusala infrastruktuur	580 000		Vajadusel laen	Omaosalus 15%
3.	Uulu lasteaia laiendus ja ventilatsioon	300 000		Vajadusel laen	Omaosalus 15%
4.	Uulu-Pärnu kergliiklustee I etapp	350 000		Vajadusel laen	Omaosalus 15%
5.	Uulu-Pärnu kergliiklustee II etapp	600 000		Vajadusel laen	Omaosalus 15%
6.	Reiu rand (mitu taotlust)	150 000		Vajadusel laen	Omaosalus 30%

Tabel 3. Arengukavades ettenähtud investeeringud, mida kavandatakse teostada kas laenu või mingi meetme kaasrahastamise toel

Nr.	Objekt	Orienteeruv maksumus (EUR)	Omaosalus	Finantseerimise allikad	Märkused
	Häädemeeste vald				
1.	Treimani ranna-ala ligipääsutee	30 000	15%	INTERREG, KOV	2017–2018 taotlemisel
2.	Tänavavalgustuse laiendamine ja rekonstrueerimine (osaliselt lahendatav kergliiklusega)	200 000			
3.	Kabli seltsimaja rekonstrueerimine	300 000		Leader, KOV, külaselts	
4.	Jaagupi sadama edasiarendamine	245 000	15%	INTERREG, KOV, Kalanduskogu	2017–2018, taotlemisel (2017–125 000 eurot, 2018 – 120 000 eurot)
	Tahkuranna vald				
1.	TLAK Võiste lasteaia rühmaruumide rekonstrueerimine	100 000	100%	laen	
2.	Teed ja valgustus	100 000	100%	Vajadusel laen kuni 20%	
3.	Uulu-Lepaküla kergliiklustee (hetkel joone all linnalises meetmes)	420 000	15%	EAS, laen	
4.	Uulu-Laadi-Siimu kergliiklustee (hetkel joone all linnalises meetmes)	134 000	15%	EAS, vald	
5.	Uulu reoveepuhasti rekonstrueerimine	285 000	15%	KIK, laen	OÜ Vesoka taotlus
6.	Võiste aleviku kanalistasioonitrasside rekonstrueerimine ja laiendamine	379 397	15%	KIK, laen	OÜ Vesoka taotlus

1.jaanuarist jõustus töövõimereform täies mahus

1. jaanuarist jõustus töövõimereform täies mahus: töötukassa hakkab hindama kõigi püsiva tervisekahjustusega inimeste töövõimet ning maksma osalise või puuduva töövõime korral töövõimetoetust. Praegustel töövõimetuspensionäridel tuleb uutel alustel hindamiseks pöörduda töötukassasse, kui jõuab kätte neile määratud korduvekspertiisi tähtaeg. Uuest hindamise korrast ja korduvekspertiisi tähtaja saabumisest teavitatakse igaühte ka kirjaga.

Töövõime hindamiseks on vaja, et inimese enda hinnangut oma tervisele ja tegevusvõimele kinnitaksid terviseandmed. Õigeks ja võimalikult kiireks hindamiseks on vaja, et inimene oleks kuue kuu jooksul enne taotluse esitamist käinud oma terviseprobleemidega pere-, eri- või töötervishoiuarsti juures ning teinud vajalikud uuringud ja analüüsid.

Töötukassa poolne palve arstidele on, et tervise infosüsteemis kajastuksid olulised andmed inimese terviseseisundi ja ravi kohta.

Töövõime hindamise taotluse saab esitada töötukassa maakondlikus esinduses kohapeal, saata täidetud taotluse posti või e-postiga või esitada taotluse töötukassa portaali iseteeninduses http://www.tootukassa.ee. Töövõimetoetuse taotluse saab esitada koos töövõime hindamise taotlusega.

Puuet tuvastab ka edaspidi sotsiaalkindlustusamet. Töövõime hindamist ja puude tuvastamist võib taotleda koos. Sellisel juhul saab ühistaotluse esitada kas töötukassasse või sotsiaalkindlustusametisse. Samal ajal saab esitada taotluse ka töövõimetoetuse ja puuetega inimeste sotsiaaltoetuse määramiseks. Töövõime osas teeb otsuse töötukassa, puude raskusastme tuvastab sotsiaalkindlustusamet.

Lisainfo https://www.tootukassa.ee/toovoimereform

Eesti Töötukassa

Ajal on mälu

Kes mäletab, kus seisis meie valla „Aljoša”? Kus asub Merekülas Kuradikivi? Miks on külatänavate ja põlistalude nimed sellised, nagu nad on? Mis lill on leivaroos? Seda küsimuste rida võiks jätkata.

See juhtus 2016. aasta 17. jõulukuu päeval, kui kogunesid Uulu raamatukogu tagatuppa oma kodu ning koduküla ajaloo ja ajamälu hoidmisest huvitatud inimesed, kes tunnevad muret kohaliku ajaloo kadumise pärast. Kuhu ta siis kaob? ERM-is on suur kogu meie valla ajaloost, mille kogus ja talletas õpetaja Laas. Raamatukaante vahele kogus materjali õpetaja Vallek. Kuid paljugi on veel talletamata-hoiustamata. Mis toimus meie külades ja taludes 10–20 aastat tagasi? Ma olen kuulnud küll väiteid, et keda see ikka huvitab, mingid vanad pildid või mälestused. Vanavanemate hoolega hoitud fotoalbumid muutuvad kasutuks paberiks, sest kes neid inimesi seal piltidel ikka mäletab ja teab.

Ajaloo ürikutest on ilmnenud, et Uulu on mitmetes tegemistes olnud esimeste hulgas, Tahkuranna nime teatakse kaugemal kui naaberküla poes. Kui tavapäraselt püüab eestlane ennast kõrgele tõsta ja näidata uhkemana kui ta on, siis siinne rannarahvas hoiab pead maas ja ei arva enda elust suurt miskit. Kuid pea püsti! Meie aitades on riistu, mida mujal pole. Seda on kinnitanud muuseumide töötajad meie võrgukuurides inventuuri tehes. Meie rannarahval on, mida näidata!

Kutsume üles kirjutama oma talu- pere- küla ajalugu ja säilitama fotosid, et hoida seda vähest, mida me oma kodukoha ajaloost veel mäletame. Ja milline koht sobiks veel paremini ajaloo talletamiseks kui raamatukogu.

Kui tunnete, et teil on, mida alles hoida, vanu fotoalbumeid, millega midagi teha ei oska, siis tooge Uulu või Võiste raamatukokku. Siin saavad asjast huvitatud materjali uurida ja spetsialistidele näidata.

Kui tundsid, et mõni teema pakkus huvi, siis ootame 19.jaanuaril kell 18.00 Uulu raamatukokku kohvi jooma ja juttu ajama. Ehk oskame mõnele esitatud küsimusele vastuse anda.

Kohtumiseni!

Terje Pill

Millised toetused uuest aastast tõusevad

Lasterikkad pered saavad täiendava toetuse

Perekond, kus kasvab kolm kuni kuus last, saab lisaks olemasolevale lapsetoetusele (esimese kahe lapse eest 50 eurot ja iga järgneva eest 100 eurot) veel 300 eurot kuus. Kui peres on seitse või enam last, annab riik juurde 400 eurot kuus.

Üksi elavad pensionärid hakkavad kord aastas saama toetust

Alates 2017. aastast hakatakse üksinda elavatele pensionäridele maksma ühekordset 115 euro suurust toetust. Toetust makstakse iga aasta oktoobrikuus üksi elavatele vanaduspensionieealistele inimestele, kelle igakuine netopension on väiksem kui 1,2-kordne keskmine pension.

Hambaravihüvitis

Järmise aasta 1. juulist saavad täiskasvanud ravikindlustatud hambaravihüvitist kuni 30 eurot aastas. Praegu rahalist hüvitist saavate inimeste (vanadus- ja töövõimetuspensionärid, osalise või puuduva töövõimega isikud, üle 63-aastased, rasedad, alla üheaastaste laste emad ning suurenenud hambaravi vajadusega patsiendid) hüvitist suurendatakse 85 euroni aastas. Eakatel jääb alles hambaproteesihüvitis 255,65 eurot kolme aasta peale.

Ühe vanemaga pered saavad toetust elatisabifondist

Vastavalt uuele riiklikule elatisabiskeemile makstakse 100 euro ulatuses toetust lapsele, kelle lahuselavalt vanemalt on kohtuotsusega välja mõistetud elatis, kuid kes ei täida maksmise kohustust. Riik tagab lapsele igakuiselt 100-eurose elatisabi laekumise, mis nõutakse sisse elatisabi võlglaselt.

Tõuseb puuetega laste hoiuteenuse määr

2017.aastal on sügava puudega lapsel võimalik saada lapsehoiuteenust senise 57–80 tunni asemel 270 tundi aastas.

2018.aastal.

Tõuseb töötasu alammäär

Uuest aastast on tunnitasu alammäär 2,78 eurot ja kuutasu alammäär täistööajaga töötamise korral 470 eurot. Töötasu alammäära tõusuga suurenevad ka sellega seotud hüvitised, nt vanemahüvitis ja lapsepuhkuse tasu.

Muud muudatused

Siseriikliku lapsendamist korraldab sotsiaalkindlustusamet

2017. aastast hakkab siseriiklikku lapsendamist maavalitsuste asemel korraldama sotsiaalkindlustusamet. Muudatuse eesmärk on tagada lapsendamisele ühtne lähenemine ja kvaliteet.

Töövõimet hindab edaspidi ainult töötukassa

Alates 1. jaanuarist 2017 hindab pikaajalise tervisekahjustusega inimeste töövõimet ainult töötukassa. Senised töövõimetuspensionärid on oodatud töövõime hindamisele korduvekspertiisi tähtajal.

Uued teenused töötajate ümberõppeks.

Töötuse ennetamiseks hakkab riik läbi töötukassa toetama töötajate ümberõpet ja koolitust. Töötust ennetavad meetmed on töötajate täiendus- ja ümberõpe koolituskaardiga, tasemeõppes osalemise toetus ja koolitustoetus tööandjale. Uusi tööturuteenuseid pakutakse töötajate ja tööandjate individuaalsetest vajadustest lähtudes.

Lisainfo:

Eestisse lähetatud töötajast tuleb teavitada tööinspektsiooni

Tööandjad peavad nüüdsest tööinspektsioonile teada andma Eestisse lähetatud töötajast. Andmed tuleb esitada tööinspektsioonile e-posti teel hiljemalt lähetatud töötaja Eestis töö tegemise alustamise päeval. Uus kord puudutab ainult teistest Euroopa Liidu liikmesriikidest saabunud töötajaid.

Hakkasid kehtima uued nõuded elektromagnetväljadest mõjutatud töökeskkonnale

Jõustusid uued nõuded elektromagnetväljadest mõjutatud töökeskkonnale. Töötajate ohutuse tagamiseks peab tööandja hindama töötajate elektromagnetväljadega kokkupuute taset, mõõtma elektromagnetväljade tugevust ning vajadusel rakendama tehnilisi ja töökorralduslikke abinõusid töötaja terviseriski vähendamiseks.

Toimetulekutoetus ja vajaduspõhine peretoetus

Toimetulekutoetuse eesmärk on inimeste iseseisvat toimetulekut soodustava ajutise abi andmine, mis tagab minimaalsed vahendid esmavajaduste rahuldamiseks. Toimetulekutoetust maksab kohalik omavalitsus. Alused toimetulekutoetuse määramiseks ja maksmiseks, samuti toimetulekupiiri kehtestamiseks sätestab Sotsiaalhoolekande seadus. Toimetulekupiiri suurus kehtestatakse Riigieelarve seadusega.

2017. a. on toimetulekupiir üksi elavale inimesele või pere esimesele liikmele 130 eurot ning pere iga järgneva liikme kohta 104 eurot kuus. **Perekonna alaealise isiku toimetulekupiir on samuti 130 eurot kuus.**

Toimetulekutoetust on õigus saada üksi elaval isikul või perekonnal, kelle eelmise kuu netosissetulek pärast eluruumi alaliste kulude mahaarvamist on alla kehtestatud toimetulekupiiri.

Toetuse arvestamisel võetakse aluseks kõik järgnevad sissetulekud:

töötasu,
vanemahüvitis,
elatisraha,
töövõimetuslehe alusel makstav hüvitiv,
pension (kõik pensioni liigid),
puudega vanema toetus, hooldajatoetus,
riiklikud peretoetused, töötutoetus,
tulu ettevõtlusest ja individuaalsest tööalasest tegevusest,
tulu kinnis- ja vallasvara müügist ning rentimisest,
tulu väärtpaberite ja erastamisväärtapaberite müügist,
honorarid,
muud sissetulekud.

Toetuse arvestamisel ei arvestata järgmisi sissetulekuid:

ühekordseid toetusi, mida on makstud riigi- või kohaliku eelarve vahenditest;
puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seaduse alusel makstavaid toetusi, välja arvatud puudega vanema toetus;
riigi tagatisel antud õppelaenu;
tööturuteenuste ja -toetuste seaduse alusel makstavat stipendiumi ning sõidutoetust;
õppetoetuste ja õppelaenu seaduse alusel makstud vajaduspõhist õppetoetust;
vajaduspõhist peretoetust;
kohaliku omavalitsuse poolt makstud perioodilisi toetusi.

Toimetulekutoetuse arvestamisel võetakse arvesse järgmised jooksval kuul tasumisele kuuluvad eluruumi alalised kulud:

korteriüür;
korterelamu haldamise tasu, sh remondiga seotud kulu;
korterelamu renoveerimiseks võetud laenu tagasimakse;
veevarustuse ja reovee ärajuhtimise teenuste maksumus;
kütteks ja soojaveevarustuseks tarbitud soojusenergia või kütuse maksumus;
kütteks tarbitud soojusenergia või kütuse maksumus;
elektrienergia tarbimisega seotud kulu;
majapidamisgaasi maksumus;
maamaksukulud, mille arvestamise aluseks on kolmekordne elamualune pind;
hoonekindlustuse kulu;
olmejäätmete veotasu.

Alalise eluruumi alaliste kulude tasumisel varem tekkinud võlgnevusi ei arvata eelnimetatud kulude hulka ja se ei kuulu katmisele toimetulekutoetuse vahendite arvelt. Toimetulekutoetus määratakse jooksvaks kuuks. Eelnevate kuude eest toimetulekutoetust tagasiulatuvalt ei määrata.

Toimetulekutoetuse esmakordsel taotlemisel või andmete muutumise korral esitab taotleja lisaks avaldusele kirjaliku loetelu, milles on nimetatud järgmised taotleja enda ja tema perekonna kasutuses või omandis olevad esemed:

kinnisasjad ja vallasasjadest eluruumid;
sõidukid liiklusseaduse tähenduses;
väärtpaberid väärtpaberituru seaduse tähenduses.

Toimetulekutoetuse maksmist reguleerivad õigusaktid on:

Sotsiaalhoolekande seadus.

Toimetulekutoetuse määramiseks eluasemekulude piirmäärade kehtestamine.

Vajaduspõhine peretoetus on toetus, mida makstakse toimetulekutoetust saavatele lastega perekondadele, samuti allpool vajaduspõhise peretoetuse sissetulekupiiri elavatele lastega perekondadele. Vajaduspõhist peretoetust määrab ja maksab kohalik omavalitsus riigieelarvelistest vahenditest.

Vastavalt 2017. aasta riigieelarve seadusele on vajaduspõhise peretoetuse sissetulekupiir perekonna esimesele liikmele 358 eurot kuus ja igale järgnevale vähemalt 14-aastasele perekonnaliikmele 179 eurot kuus ning alla 14-aastasele perekonna-liikmele 107,4 eurot kuus. Vajaduspõhise peretoetuse suurus on 45 eurot kuus ühe lapsega perele ning 90 eurot kuus kahe ja enama lapsega perele. Vajaduspõhine peretoetus määratakse taotlemisele järgnevaks kolmeks kuuks.

Kellel on õigus vajaduspõhisele peretoetusele?

Vajaduspõhist peretoetust on õigus saada perekonnal, kelle liikmete hulka kuulub vähemalt üks lapsetoetust saav laps, kui: perekonnale määrati vajaduspõhise peretoetuse taotlemisele eelnenud kuu eest toimetulekutoetus või perekonna keskmine kuu netosissetulek taotlemisele eelneval kolmel kuul on alla vajaduspõhise peretoetuse sissetulekupiiri.

Vajaduspõhise peretoetuse määramisel loetakse perekonna liikmeteks samas eluruumis elavad ühise majapidamisega:

* abielus või abieluga sarnanevas suhtes olevad isikud;
* esimese ja teise astme alanejad ja ülenejad sugulased;
* muud isikud, keda seob ühine kodune majapidamine.

Perekonna koosseisu loetakse ka kuni 24-aastane õpilane ja üliõpilane juhul, kui tema rahvastikuregistrisse kantud elukoha aadressiandmed langevad kokku perekonnaliikmete elukoha aadressiandmetega. Samuti loetakse perekonna koosseisu kuni 24-aastane õpilane ja üliõpilane, kelle rahvastikuregistrisse kantud elukoha aadressiandmed ei lange kokku pere- konnaliikmete elukoha aadressiandmetega, kuid kelle eest makstakse perekonna-liikmele lapsetoetust.

Perekonna sissetulekute hulka arvatakse kõikide pereliikmete vajaduspõhise peretoetuse taotlemisele eelneva kolme kuu tulud. Näiteks arvatakse sissetulekute hulka saadud töötasu, peretoetused (v.a kolmanda ja järgneva lapse lapsetoetus 45 euro ulatuses iga nimetatud lapsetoetust saava lapse kohta), töötuskindlustushüvitis, töötutoetus, saadud elatis, elatisabi, pension, puudega vanema toetus, tulumaksu tagastus, aga ka muud tulud, mis ei ole erandite hulgas välja toodud.

Perekonna sissetulekute hulka ei arvestata:

ühekordseid toetusi, mida on üksi elavale isikule, perekonnale või selle liikmetele makstud riigi- või kohaliku eelarve vahenditest;
puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seaduse alusel makstavaid toetusi, välja arvatud puudega vanema toetus;
riigi tagatisel antud õppelaenu;
tööturuteenuste ja -toetuste seaduse alusel või struktuuritoetuste vahenditest makstavat stipendiumi ning sõidu- ja majutustoetust;
õppetoetuste ja õppelaenu seaduse alusel makstud vajaduspõhist õppetoetust, vajaduspõhist eritoetust ja õppeasutuse moodustatud eritoetuse fondi vahenditest makstud toetust;
riiklike peretoetuste seaduse alusel makstavat kolmanda ja järgneva lapse lapsetoetust 45 euro ulatuses iga nimetatud lapsetoetust saava lapse kohta;
vajaduspõhist peretoetust.

Toetuse taotlemine

Vajaduspõhist peretoetust saab taotleda see inimene, kellele makstakse vähemalt ühe perekonnaliikmete hulka kuuluva lapse eest lapsetoetust.

Toetuse taotlemiseks tuleb esitada hiljemalt kuu viimaseks tööpäevaks avaldus valla- või linnavalitsusele, kelle halduspiirkonnas pere elab.

Vajaduspõhine peretoetus määratakse kolmeks avalduse esitamisele järgnevaks kuuks ning toetus makstakse välja hiljemalt iga kuu 20. kuupäevaks.

Klaudi Tints, sotsiaaltöö spetsialist
Tel: 4448896; 5084640
klaudi.tints@tahkuranna.ee

Kuidas saame aidata eraisikuid abivahendite saamisel

Tervise Abi OÜ aitab ja nõustab liikumispuudega inimesi ja ka teisi abivajajaid uue süsteemi järgi ettenähtud erimenetluse dokumentide vormistamisel, täitmisel ja edastamisel.

Täna on Sotsiaalkindlustusametil nõue, et juhul kui isik soovib saada kalleid (või ka odavamaid, kuid näiteks määruses puudu-vaid/ või üle piirhinna olevaid) abivahendeid läbi riigi soodustuse, siis on vaja, et tal oleks selle toote vajaduse kohta kindlasti arsti tõend, erimenetluse jaoks täidetud taotluse blankett ja kaks hinnapakkumist.

Ka peab isik olema kursis kust ja kelle käest võiks ta omale vajamineva abivahendi saada.

Paljudel juhtudel on inimene esmakordselt kokku puutumas uue teemaga ja mingit muud teavet ei omagi. Seetõttu oleme valmis aitama nii nagu oskame.

Kuna paljud ei pääse ise liikuma ja vajavad ka konsultatsiooni, siis oleme otsustanud aidata abivajajaid väljasõitudega klientide juurde (seda liikumispuudega inimeste vajadustest lähtuvalt ja ka keerulisemate ja erimenetlust nõudvate abivahendite korral).

Selleks on meil kindlasti vaja teada mida ja missugust abivahendit klient vajab.

Oluline on teada kliendi andmeid: ees ja perekonnanimi, aadress ja kindlasti ka

kontakttelefon.

Esmane kontakt on meil telefoni teel ja sealt edasi selgub kas ja millal on vaja teha väljasõit kliendi juurde. Konsultatsiooni asjaajamise kohta saab klient igal juhul, kasvõi ainult telefoni teel.

See lihtsustab väga paljude klientide asjaajamist ja hoiab hulga aega kokku.

Ka konsulteerime vajadusel arste ja sotsiaaltöötajaid.

Küsimuste korral võite alati pöörduda!

Ligita Haavik
Tervise Abi OÜ
Ädala 8, 10614 Tallinn
mob 56 261 130
ligita@terviseabi.ee
www.terviseabi.ee

• KOOLIUUDISEID • KOOLIUUDISEID • KOOLIUUDISEID •

Jõulukuu Tahkuranna koolis

Tuul kõneleb kuule ja tähtedele, ta kõneleb jõuluöösт.
Puud lumega kaetud, nad kuulavad, mis räägib tuul imedeöösт...

Ja nii see jõulukuu läks. Unistus valgest ja pehmest lumevaibast jäigi unistuseks. Imeline jõulukuu ja jõuluöö said tegelikkuseks, nagu alati.

Meie koolis on traditsioon süüdata igal esmaspäeva hommikul **advendiküünlad**, et nii lugeda päevi jõulupühadeni. Võbeleva küünlaleegi paistel kuulati erinevaid muinasjutte, mis jõuluaega igati sobilikud olid.

I klass käis koos lasteaialastega **Jääaja keskuses**. Eriti meeldis lastele mammut ja see, et sai jalga panna mammuti sussid, mis tekitas tunde, nagu oleksid ise mammut.

I klassil oli veel tähtis sündmus – **läbi sai kõige esimene kooliraamat – aabits.** Kutsusime külla vanemad, lugesime neile oma lemmiklugusid ja mängisime koos toredaid mänge.

Vahetult enne jõule käisime Pärnu teatris vaatamas muusikalist kogu-perelavastust „**Alice Imedemaal**". Lugu jutustas hea fantaasiaga tüdrukust, kes satub imedemaale ja kohtub seal veidrate tegelastega. Lugu oli põnev ja kaasahaarav. Muidugi tegi kogu etenduse veel toredamaks see, et seal tantsis ja mängis meie oma küla tüdruk Ülle. Õpilastele meeldis Alice lugu väga.

4. ja 5. klass nautis ka koolivälisel ajal koolis olemist. Tulime **kooli õhtuks ning ööks,** veetsime koos aega mängides, toitu valmistades ja meisterdades. Tore oli koos olla! Tänusõnad nendele vanematele, kes kiirel ajal leidsid aeda tulla viivuks meisterdama ja koos olema.

Jõulupidu oli seekord teistmoodi. Algas kõik natuke varem jõululaadaga, kus oli saada kõike: jõulukaarte, piparkooke, käsitöid ja töötas ka õnneloos. Hiljem saalis said õpilased laulda jõululaule ja lüüa rõõmsat päkapikutantsu. Aga suure osa ajast täitsid külalisenejad Tallinnast. Näidendis olnud mänguasjad ärkasid ellu ja andsid õpetunni neid kiusanud poisiklutile. Tekst oli naljaks lastele ja oma killud said kätte ka täiskasvanud. Mõnus istumine laudade taga oma pere ringis piparkooke näksides ja nii see aeg märkamatult kingikottideni jõudis. Kõik olid olnud tublid ja kingitusi oli igale kotis rohkem kui üks.

Jõulude aeg on imede ja soovide aeg. Vahel võivad soovid täituda sel moel, mida ei oskakski arvata. Meil oli lava ette vaja kardinaid ja nagu imeväel see soov täituski. Tahku Tare toredad naised said sellega nobedasti hakkama. Suur tänu Annele ja Kadrile!

Olgu teil kõigil õnne, olgu tervist, kodusoojust, edu töös, olgu sõpru, olgu rõõme kogu uue aasta sees!

Tahkuranna koolipere

Detsember Uulu koolis

Jõuluaeg on eelkõige enesesse vaatamise aeg, tee iseenda juurde. Kuidas ma lähen pühadele vastu, mis tunne mul on? Mis mõte on neil pühadel minu jaoks? Jõulutunnetus on kõigil erinev, ta on meis endis.

* Meie koolis tähistatakse jõuluaja saabumist advendihommikutega. Rõõmu pakkusid algklasside laulupäkapikud ja kooli direktor üllatas meid kommikotiga.

* 2.detsembril toimus Pärnu Koidula muuseumis üleriigilise noorte luulekonkursi „Koidulauliku valgel" maakonna voor. Traditsiooniliselt esitab iga osaleja ühe L.Koidula luuletuse ja ühe teise autori luuletuse. Meie kooli esindas 9. klassi õpilane Cätlin Sutt, kes valis L.Koidula luuletuse „Halasta ja kannata" ning H.Vimbergi „Kodu". Cätlin sai eripreemia siira ja hingestatud esituse eest. Cätlini juhendaja on õpetaja Ly Soosaar.

* 3. klasside õpilased lõpetasid ujumiskursuse. Nüüd on neil suvel mere ääres kindlam tunne.

* Üheksandates klassides on üks õppeaastat läbiv teema kutsevalik. Detsembris külastas kooli Pärnu Koidula Gümnaasiumi direktor Indrek Kaldo, kes tutvustas õppimisvõimalusi oma koolis. Registreerimine sisseastumiskatsetele algas 20.detsembril ja esimesed testid toimuvad juba 17.veebruaril 2017.a.

Pärnu Kutseharidus-keskuses toimus Euroopa kutseoskuste nädalal, kus üheksandikud said õpilasvarjuna aimu nii mõnestki erialast.

Arhitekt Riho Jagomägi tutvustas keemiatunnis kaasaegseid ehitusmaterjale.

* Algasid maakondlikud aineolümpiaadid. Geograafia olümpiaadil osales 9. klassi neiu Kelly Roosilill. Osavõtjaid selles

Detsembrikuu tegija ANDRY AFANASJEV

vanuseklassis oli 15. Kelly saavutas 6. koha. Kelly juhendaja on õpetaja Maie Sarapik.

* Detsembrikuu tegija on 8.klassi eeskujulik õpilane Andry Afanasjev, kes Pärnumaa akrobaatikavõistlustel saavutas oma vanuserühmas 1. koha.

* Jõulupidu oli seekord rahvuslikus stiilis. Aitäh 1.–3. klasside rahvatantsijatele ja nende juhendajatele Sirje Kõresaarele ja Reelika Kiviseljale; suurte tantsurühmale „Uhlatajad" ja juhendajale Malle Ormilaanele, 2. ja 8. klassi näitlejatele ja nende juhendajatele õpetajatele Sirje Kõresaarele ja Ly Soosaarele; lauljatele ja nende õpetajale Annely Kuningale ja jõulupeo peokorraldajale Annika Kersalule. Omapoolse üllatuse pakkus kooli õpilasesindus humoorika ja vahva liikumiskavaga Tahkuranna valla spordialadest. Neid juhendas õp Egle Vutt.

* Kool tänab Uulu Kultuuri-ja Spordikeskuse juhatajat Anu Nõmme ja Tahkuranna Vallavolikogu esimeest Argo Mengelit, kes isiklikult oma õla alla panid nii peo ettevalmistamisel kui läbiviimisel.

Spordiuudised õpetaja Kajalt

• 8.detsembril toimusid Sindis Pärnumaa koolinoorte meistrivõistlused akrobaatikas. Uulu kool oli esindatud 18 õpilasega erinevatest vanuseklassidest. Tuli sooritada kitsehüpe ja esitada kodus õpitud akrobaatikakava. Võistlus oli pingeline, sest kodus võisid küll kava kenasti sooritada, kuid seal valvsate kohtunike ees, tuli nii mõnelgi „närv sisse" ja sealt ka väikesed eksimused. Aga nii ju õpitakse ja harjutakse esinema, mis on eluks äärmiselt vajalik. Head meelt teeb, et paljud õpilased meie koolist käivad akrobaatika treeningutel ja nii oli neil kindlam ja julgem ka võistlustel. Aitäh nende treeneritele! Aga samas olid ka äärmiselt tublid õpilased, kes koolitundides ja iseseisvalt kenasti kavad selgeks said ja võistlustel teistele konkurentsi pakkusid. Aitäh kõigile!

Tublid akrobaadid olid: Aurelia Kaasik, Hanno Valk, Janno Eeskivi, Ralf Christoffer Pihlak, Rudolf Harald Kivi, Kloria Pint, Janet Siinmaa, Sigrid Tõnisson ja Ethel Saarnak. Kuus parimat oma vanusegruppides Pärnumaa koolinoorte akrobaatika võistlustel: Andry Afanasjev (1. koht), Angela Absalon (1.koht), Richard Kiviselg (2. koht), Annika Absalon (2. koht), Suzanna Puusepp (3. koht), Anett Aedma (4. koht), Angela Kaiste (5. koht) ja Kelly Roosilill (6. koht).

• Pärnu maakonna sisekergejõustiku võistlustel esindasid edukalt Uulu Põhikooli Kelly Roosilill (tõkkejooksus 1. koht, kõrgushüppes 2. koht) ja Andry Afanasjev (kõrgushüppes 3. koht).

Monument K.Pätsile

Ühiskondadel ja riikidel on mälu – ajalooline ühismälu. Selles asetsevad teatavad märgid, mille seas mälestusmärkidel on kanda oluline koorem – meenutada ja kinnitada teatud lugu, põlvest põlve.

Iga rahva auasi on oma sangareid ülistada ja oleks veider, kui oma riigi sajanda aasta juubeliks oleksime märganud vaid Boris Jeltsinit. Tunnustada Konstantin Pätsi panust Eesti riigi loomisel on meie au asi.

On kuhjaga põhjuseid oma riigi üle uhke olla ja tänada neid, kes on selle võimalikuks teinud. Aastal 2016 seisab Tallinna avalikus ruumis mälestustahvel vaid ühele riigipeale, naaberriigi presidendile Boris Jeltsinile. Tema tööd Eesti taasiseseisvumisel on kõrgelt hinnatud, kuid Eesti esimene president, valitsusjuht ja sõjaminister on veel märkamata.

Ühendame jõud, et 24. veebruaril 2018, Eesti Vabariigi 100. juubelil seisaks pealinnas väärikas ausammas Konstantin Pätsile.

Eesti Vabadussõja alguse aastapäeval, 28. novembril kuulutati välja ülemaaline korjandus Konstantin Pätsi mälestusmärgi rajamise toetuseks. Algatajad seltsid on seni isekeskis kogunud üle seitsme tuhande euro.

Annetada saab helistades telefonidel: 9001918 – toetate 5 euroga, 9001920 – toetate 25 euroga.

Rohkem teavet www.auasi.ee

Võimalik on teha ka ülekanne MTÜ Kindral Johan Laidoneri Selts a / a : EE672200221011769795 Selgitus: Konstantin Pätsi mälestusmärk

Sünnid

RONJA MARIE SOOSALU 26.12.2016
ema Maria-Liisa Soosalu
isa Mattias Soosalu

Õnnitleme sünnipäevalapsi!

Aina vuravad aastate read,
ühed neist parmad, mõnel on vead.
Kuid need, mis tulevad -
Olgu Sul head...

Jaanuar 2017.a.

09. jaanuar	Hilda Rüster	93
05. jaanuar	Leida Kalm	92
13. jaanuar	Salme Raadik	88
21. jaanuar	Aino Sääsk	86
31. jaanuar	Elli Absalon	86
02. jaanuar	Helmi Lepiku	85
05. jaanuar	Lydia Koel	84
30. jaanuar	Lilli Siimsoo	84
01. jaanuar	Irina Smirnova	83
21. jaanuar	Maimu Ruubis	83
08. jaanuar	Lehte Rinaldo	82
29. jaanuar	Einar-Sulev Arumäe	82
29. jaanuar	Neeme Juurikas	80
05. jaanuar	Lidia Mitrofanova	75
20. jaanuar	Andres Ilves	75
22. jaanuar	Ivan Gavrijašev	75
27. jaanuar	Nikolay Mitrofanov	75
24. jaanuar	Maie Vakk	70
30. jaanuar	Heino Lilleväli	70
23. jaanuar	Toivo Reimal	65
24. jaanuar	Väino Olu	65
10. jaanuar	Mari Linnaste	60
10. jaanuar	Hans Tammiste	60

Miks ma ei läinud hääletama

„Klient on kuningas". Seda lauset korratakse alatihti, kui jutt on kaubandusest, s.t. kauplemisest. Kes on haldusreformi klient, kelle huvides kaubeldakse? Väidetavalt minu, tavakodaniku, huvides.

On see nii? Millegi pärast mina tavakodanikuna seda ei tunneta. Miks? Kohe alguses kuulutati järjepidevalt, et haldusreformi on sisse kirjutatud, et minult võib küll arvamust küsida, aga otsustamisel sellega arvestama ei pea.

Ühinemisläbirääkimiste protokollidega on kõigil võimalik tutvuda valla kodulehel. Kokkuvõttes saab sealt teada, et asja arutatakse. Ja kõik. Sisulist infot, miks just selliseid otsuseid tehakse, ei ole. Lõpptulemusena valminud ühinemisleping sätestab ainult tulevikuteemad, millede kohta hakkab aasta pärast otsuseid tegema uus volikogu. Mis toimub vahepeal?

Tulevase suurvalla juhtimise skeemis köitis minu tähelepanu, et volikogu ja vallavalitsuse kõrval tähtsustatakse võrdväärsena juhtimises ka kogukondade osalemist. Milliste kogukondade? Lootuses, et selle kohta infot saada, läksin ühinemislepingu avalikule arutelule kohale.

Sain teada, et toetatakse nn tunnusüritusi nagu meie vallas on Hapukurgifestival ja Lamba Vest, aga muud väiksemad kogukondlikud üritused pole toetusköblikud. Refereerin kuuldut: suured üritused on väga tähtsad, sest siis saame tuntuks. Väiksemate külaüritustega vaadake ise, kuidas hakkama saate. Pange piletihind ja kui rahvast on vähe, siis lihtsalt üritust ei tule.

Mul on küsimused, kas tulevikus hakatakse kohaliku elu arendamisel koostööd tegema nende rohkearvulise suurürituste külalistega lähedalt ja kaugelt? Ja kust maalt on üritus piisavalt toetusköblik? Kui kohale tuleb sadakond inimest lähedalt ja ka kaugemalt, kas see siis on väikeüritus?

Seega vastan küsimusele, miks ma ei läinud hääletama, et ei soovinud tegeleda põrsa kotis ostmisega. Kuni pole selge, mis läheb paremaks minu elus ja kogukonna elus, siis ei saa mina ka endale arvmust kujundada. Ja nii tõsise asja juures juhusele lootma jääda ma ei soovinud.

Reet Sai
Mereküla elanik

UULU KOHVIK AVATUD

Esmaspäevast reedeni 8.00–17.00
Laupäeval 9.00 –17.00.
Pühapäeval suletud

Võimalik tellida
peo- ja peielaudasid.
Info telefon 58052102

Väljaandja: Tahkuranna Vallavalitsus tel. 44 48890
Lehe makett: Tiiu Sommer tel. 44 48897, 5089266
Trükkis: trükikoda Hansaprint
Küljendus: Maaja Poolak

• TEATED •

Jõulupakkide kättesaamisest!

Kodused eelkoolialised lapsed ja mujal koolides õppivad põhikooli õpilased saavad jõulupakke kätte alates 19. detsembrist Uulust igal tööpäeval, Võistes igal neljapäeval.

Jõulupakid saavad ka 80-aastased ja vanemad vanaduspensionärid.

Need eakad, kes liiguvad ise või teie lähedased kes käivad poes, palun leidke võimalus pakile järele tulla, alates 22.detsembrist.

Kommipakke saab kätte kuni 31.01.2017. aastani.

Klaudi Tints Sotsiaaltöö spetsialist
44 48896; 5084640
44 56075 (Võiste)

Maaeluministeeriumi poolt eraldati Tahkuranna vallale toiduabi – sealihakonservid.

Saabunud toiduabi on jagamiseks vähekindlustatud peredele: (paljulapselised pered; vähekindlustatud lastega pered, töötud, mittetöötavad üksinda elavad pensionärid, puudega inimesed .

Küsida infot
Klaudi Tints Sotsiaaltöö spetsialist
44 48896 Uulu;
44 56075 Võiste;
Mob. 5084640

Fotonäitus „Pärnumaa pühakojad"

Veebruarikuu lõpuni on Võiste Raamatukogus kõigile huvilistele vaatamiseks Tõnu Sarve fotonäitus „Pärnumaa pühakojad." Näituse autor juhatab näituse sisse järgmiste saatelausetega:

Austatud näitusekülastaja

Olen Tõnu Sarv, sündinud Pärnus, praeguseks juba mitu aastat Tahkuranna valla elanik.

Umbkaudu kaheksa aasta jooksul olen mööda Eestit ringi rännates jäädvustanud erinevaid pühakodasid. Paljud neist täidavad oma ülesannet tänaseni, renoveeritult ja korras hoitult. On neid, mille juurde enam teeradu ei vii...

Käesolev Pärnumaa pühakodasid tutvustav fotonäitus sai kokku pandud EELK Tahkuranna Maarja koguduse tähtpäeva tähistamiseks.

Tõnu Sarv

Hea Tahkuranna valla elanik!

Uulus, vallamaja esimesel korrusel
kaupluse kõrval avatud
ILUTUBA,
kus pakume erinevaid juuksuri ning kosmeetiku, maniküüri ja pediküüri teenuseid.

Broneeri aeg:
53735023 Elme (juuksur)
56916940 Alliki (kosmeetik, maniküür, pediküür)

MTÜ Metsaküla Rannaniit otsib karjakut.

Telef. 56657511.

Firma teostab ehius- ja remonditöid.
Info alkaehitus@gmail.com, tel. 53414291
või 5055289

Mis juhtus?

15. detsembril kell 17.04 sai häirekeskus teate tulekahjust Tahkuranna vallas Reiu külas. Teataja sõnul oli korstnajalg pliidi läheduses kuum. Päästjad selgitasid sündmuskohal välja, et tegemist oli tahma põlemisega soojamüüris. Kütmine lõpetati ning olukorda jäi jälgima omanik.

Detsember Võiste lasteaias

Õnnelikku ja tegusat alanud aastat Sulle, hea Oma Lehe lugeja!

Teeme väikese tagasivaate oma möödunud aasta viimase kuu ettevõtmistele.

Detsembrikuu ettevõtmised meie majas on traditsioonilised: advendihommikud, käsitöötuba, osalemine jõululaadal, piparkoogipidu ja jõulupidu.

Täiesti omalaadne ettevõtmine oli sel aastal aga käik Jääaja Keskusesse. Õppereis oli KIK-i projekti põhine. Projekti koostas ning reisi korraldusega tegeles õpetaja Malle Aedma. Nii lapsed kui kaasas olnud täiskasvanud said põneva päeva osalisteks. Noorem rühm tegi Jääaja Keskuses kaasa retke lemming Lempsiga, vanem rühm uuris jääaja elu läbi mammutipoiss Äksli silmade. Suurepärane, et üks suhteliselt väike paik Eestimaal on valmis saanud sellise vahva ja hariva teemakeskuse. Kui Tartu kanti juhtute, soovitame soojalt sealgi ära käia.

Seekord on siis nii, et vähem juttu, rohkem pilti.

Veel kord! Suurepärast aastat kõigile!

Võiste lasteaia pere

Uulu lasteaia tegemised detsembris

Jällegi on üks aastaring märkamatult täis saanud. Aasta viimastel nädalatel oli lasteaias kiire nii lastel, töötajatel kui ka päkapikkudel. Terve kuu on kulunud jõulupidude ettevalmistamisele, maja kaunistamisele, kaartide ja kingituste meisterdamisele.

Kõige väiksemad 1,5–3-aastased Sipelga rühma lapsed kaunistasid jõulukuuse, mille alt käidi õhinal üllatusi otsimas. Vormiti ja kaunistati piparkooke ja Jõuluvanaga kohtumisel oldi julged ja asjalikud.

Lepatriinude rühmal on tavaks igal aastal kaunistada metsas kuusepuu omavalmistatud ehetega. Kuid sellel aastal oli üks vahva salapärane päkapikk jätnud metsa kuuse alla kotitäie ehteid, riputasime ka need metsa ehtima. Sel aastal pidasid Lepatriinud oma jõulupeo kaugemal kodust, nimelt Tahku Tares. Täname lahket pererahvast sooja vastuvõtu eest.Poisid kiitsid mitu päeva veel, et oli see vast pidu – sai tantsu ja tralli.

Mesimummide rühma lapsed matkasid metsas päkapikurajal, kus otsiti ja lahendati päkapiku poolt jäetud ülesandeid. Iga laps sai väikese üllatuse osaliseks. Täname Andre ema, kes selle vahva matka korraldas. Väga toreda jõuluelamuse said Mesimummid külastades talvist Lottemaad. Tegemist ja vaatamist oli palju: meisterdati piparkooke, leiutati koos Oskariga , koos Bruno isaga tehti talisporti,mängiti Lotte ja tema sõpradega ning kohtuti Leiutajate küla jõulujänese Wolfgangiga. Lõpuks nauditi sooja teed ja maitsvaid pirukaid.

Jõulukuul käis lastel külas väike vahva poni Zimba. Nii mõnigi laps istus esimest korda elus hobuse selga, aga keegi ei kartnud. Tänasime teda kõik väikese kaelapatsutusega ja maitsva leivapalaga.

Soovime tänada hoolekogu ja kõiki vanemaid, kes ka sellel aastal korraldasid ja osalesid heategevuslikul jõululaadal, mille tulu läheb rühmade kassasse ja mida kasutada toredateks ettevõtmisteks. Samuti täname vanemaid, kes valvasid lapsi, kui õpetajad olid õppepäeval. Suur tänu lapsevanem Valdar Tammele kaunite jõulukuuskede eest.

Uksele on koputanud aasta 2017. Täitugu uuel aastal kõik teie ootused ja lootused, rõõmu ja rahu teie peredesse!

Soovib Uulu lasteaia pere

Digitee tulevik sõltub elanike tahtest

2016. aasta sügisel Pärnu maavalitsuse, Pärnumaa Omavalitsuste Liidu ja Pärnumaa Ettevõtlusja Arenduskeskuse poolt käivitatud Digitee projekti eesmärk on ühendada kõik Pärnumaa majapidamised ülikiire internetiga (lairibaga). Paljud saaksid ka ilma spetsiaalse projektita endale vastava ühenduse luua, kuid küsimus on hinnas, sest olukorras, kus sisuliselt teie aia taga asub juba valguskaabli baasvõrk, peaksid üksinda liituda soovijad ühenduse eest maksma minimaalselt 7 kuni 10 tuhat eurot. Seevastu Digitee peamine eesmärk on luua ühendus kõigile, et liitumise hind tänu suurele soovijate hulgale oleks kõigile vastuvõetav ja jääks ligemale 300 euro kanti. Ehk siingi kehtib lihtne põhimõte – mida rohkem soovijaid seda odavam.

Olen sellele projektile kaasa aidates hakanud aru saama, et osade elanike jaoks jääb segaseks ülikiire interneti olemus ja vajadus. Kes on agaram see võib lugeda ülikiire interneti (lairiba) kohta digitee kodulehelt www.digitee.ee, kuid proovin järgnevalt välja tuua lühikese kokkuvõtte. Üldiselt nimetatakse kiireks internetiks ühendusi kiirusega vähemalt 30 Mbit/s ja ülikiireks internetiks ühendusi kiirusega vähemalt 100 Mbit/s (allikas: www.digitee.ee). Sellise interneti kiiruse saavutamiseks räägime me peamiselt valguskaablist. Kõik muud lahendused (vaskkaabel, mobiilne internet jms) kaotavad vahemaa pikenedes oma kiiruse ja ei taga püsivat ühendust. Mobiilne internet on lisaks jagatud internet, mis kasutajate lisandumisel jääb järjest aeglasemaks. Paljudele on arusaamatu ka see kiiruse näitaja (100 Mbit/s). Sisuliselt tähendab see seda, et sellise ühenduse kiiruse korral saab iga majapidamine kõik teenused läbi lairiba (näiteks internet, televisioon, valvekaamerad, jms). Ei ole vaja eraldi antenne, mis halva ilma korral töö lõpetavad, kaableid, mida mööda maja seinu vedada, süsteeme, mis vajavad pidevalt hoolt ja erinevaid teenusepakkujaid, kellel omad nõudmised. Läbi kaabli saab kõik asjad osta ühe teenusepakkuja käest ja kokkuvõttes säästab see ka raha, sest üks kuutasu on kokkuvõttes väiksem kui mitu erinevat kokku ning mingeid lisatasusid mahtude ületamise korral ei lisandu.

Parimal juhul säästetakse liitumisel makstud 300 eurot juba esimese paari aastaga. Lisaks avanevad meile kõigile võimalused kasutada kaasaegseid mugavusi nagu näiteks sajad telekanalid, videolaenutus, järelvaatamine, salvestamine ja muud lisateenused või oma lähedastega suhtlemine läbi tasuta telefoni- või videokõnede üle kogu maailma. Sealhulgas ei oska me võib-olla kõiki tulevikus vajalikuks või populaarseks muutuvaid teenuseid endale veel ette kujutada (näiteks e-tervishoid, sotsiaalhoolekanne vms).

Olen kuulnud ka küsimust, et miks seda võrku ei ehita välja operaatorid. Peamine vastus peitub samuti hinnas. Ühel operaatoril ei ole kasumlik ehitada võrke sinna, kus vahemaad on pikad ja liitujaid vähe. Digitee projekti eesmärk on luua operaatorineutraalne võrk, kus iga tarbija ise otsustab kelle käest teenust ostab. Sama põhimõte on ka elektrivõrgul, sest ei ole ju mõeldav, et iga elektri müüja rajaks teie majani oma liini. Samuti on pakkujate paljusus tarbijale kasulik, sest konkurents viib hinnad alla.

Mida teha, et see projekt õnnestuks? Selleks ei ole muud vaja kui näidata ülesse liitumise soovi ja seda saab teha minnes digitee kodulehele ja märkida küsitluse lehel oma elamu, suvila või ärihoone. Antud küsitlusele vastamine veel mingeid kohustusi kaasa ei too, kuid annab selge ülevaate, et kus ja kuidas asuda võrku planeerima. Mida rohkem on igas külas, alevikus, alevis või linnas liitujaid, seda kindlam on, et ülikiire internet teieni jõuab. Kui soovijate hulk on teada, siis asutakse juba 2017. aasta I kvartalis võrke planeerima ja kindlaid lepinguid sõlmima, et ehitustööga juba järgmise aasta lõpul peale hakata.

Kõigisse Pärnumaa kodudesse, ettevõtetesse ja asutustesse lairibavõrgu kaudu leviva ülikiire interneti viia lubanud DigiTee eestvedajad alustasid 4.jaanuaril Pärnumaa ringsõitu, et projekti lähemalt tutvustada ja vastata tekkinud küsimustele.

16. jaanuaril 17.00 Paikuse vallamajas,
17.jaanuaril kell 17.15 külakeskuses Tahku Tare

Lauri Luur
Pärnumaa Omavalitsuste Liidu juhatuse esimees

DigiTee